

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

МИСТЕЦЬКОГО ЗАКЛАДУ

«ДИТЯЧА МУЗИЧНА ШКОЛА №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ»

м. Харків - 2023

ЗМІСТ:

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний, інструментальні класи
(фортепіано, струнно-смичкові, народні, духові, ударні інструменти);

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній: початкове професійне спрямування), інструментальні класи
(фортепіано, струнно-смичкові, народні, духові, ударні інструменти);

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З СОЛЬНОГО СПІВУ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний;

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З СОЛЬНОГО СПІВУ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній);

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
(СТАНКОВЕ ТА ДЕКОРАТИВНЕ),**

КЛАС ОБРАЗОТВОРЧОГО (СТАНКОВОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО) МИСТЕЦТВА

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний;

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
(СТАНКОВЕ МИСТЕЦТВО ТА СКУЛЬПТУРА)**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній)

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний, клас театру;

- **ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА, КЛАС ТЕАТРУ,
ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній: професійне спрямування), клас театру (основи акторської майстерності, основи сценічної мови, сценічна практика, ритміка і танець, основи сценічного руху, початковий курс історії театрального мистецтва).

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

Ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПРОФЕСІЙНОГО МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ

- Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний, інструментальні класи
(фортепіано, струнно-смичкові, народні,
духові, ударні інструменти)

м. Харків – 2023

I. Загальні положення

Освітня програма елементарного підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва (далі – Освітня програма) є документом, основною метою якого є введення учнів у світ мистецтва, виявлення та розвиток їх музичних здібностей і талантів з раннього віку, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії у сфері музичного мистецтва.

Програма визначає мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями рекомендованих результатів навчання.

Освітня програма розроблена на основі **Типової освітньої програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва, інструментальні класи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 24.04.2019 №352**, Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 2-.12.2017 №1433 та наказу від 16.07.2018 №633 «Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл».

Нормативний зміст Освітньої програми є мінімально необхідним для набуття компетентностей елементарного підрівня початкової музичної освіти загального мистецького спрямування. Опанування програми дає можливість:

- застосовувати набуті в процесі навчання копетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецькотворчу виконавську діяльність.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Освітня програма школи з музичного мистецтва, інструментальні класи, конкретизує зазначені позиції з урахуванням потреб і можливостей учнів. Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета Освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення

учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту та очікуваних результатів;

- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності та перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Цілі навчання за Освітньою програмою:

- розвинення творчих здібностей та музичної індивідуальності учнів;
- формування початкових теоретичних, практичних, виконавських компетентностей з інструментального мистецтва;
- розвиток музикальності, естетичного сприйняття та позитивного ставлення до різних видів мистецтва;
- розвиток творчих здібностей учнів з раннього віку;
- мотивування до продовження здобуття музичної освіти.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування та розвиток музично-образного мислення, естетичного смаку, навичок сприйняття музики;
- опанування техніки виконання музичних творів шляхом гри на музичному інструменті, практичне засвоєння засобів музичної виразності для їх усвідомленого застосування під час виконання музичних творів відповідної складності;
- формування навичок емоційного та художньо-образного виконання музичних творів;
- формування необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовжувати навчання за програмою в інструментальних класах базового (середнього) підрівня загально-мистецького спрямування.

У співпраці з батьками учнів або іншими законними представниками зазначені цілі навчання досягаються через стимулювання інтересу учнів до навчальних занять у класі та самостійної роботи вдома, зацікавлення накопиченням власного мистецького доробку.

Нормативний строк навчання за Освітньою програмою становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання у 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати навчання цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників). Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати навчання за цією програмою з будь-якого віку. Опанування даної програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є **очна форма**. Проте, в разі прийняття рішення

органами місцевого самоврядування про дистанційне навчання або оголошення «червоної зони» рівня епідемічної безпеки, школа застосовує дистанційні форми роботи та навчання.

Для реалізації освітнього процесу у дистанційній формі навчання застосовуються платформи: Google classroom, Zoom, Viber. Учні (батьки), педагогічні працівники зобов'язані мати свій індивідуальний обліковий запис Google та Zoom та електронну пошту.

Школа забезпечує доступ до інтернету, часткове забезпечення доступу до комп'ютерної техніки, а також заходи епідемічної безпеки працівників, які здійснюватимуть освітній процес з робочого місця.

В разі здійснення дистанційного навчання, заняття проводяться також з усіх дисциплін.

Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація вивчення окремих дисциплін, з яких передбачено індивідуальні заняття (уроки), за домашньою формою навчання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за Освітньою програмою.

Розпочати навчання за даною Освітньою програмою може особа, яка при вступі демонструє виконання (спів) пісні за власним вибором, повторює за екзаменатором нескладний ритм та мелодію, читає виразно уривок тексту (віршованого), розуміє висотність звуків наслух, кількість зіграних звуків на інструменті (можуть бути інші вимоги до вступників).

Основною формою організації освітнього процесу є урок – індивідуальний або груповий. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених Освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін, і відображає їх у власній робочій навчальній програмі.

Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить:

- «Музична грамота та практичне музикування» - 8-10 учнів;
- «Бесіди про мистецтво» - 12-15 учнів;
- «Інструментальний ансамбль» - залежно від складу – від 2 до 12;
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 учнів (відповідно до складу);

- «Хор» (групи хору) – 12-15 учнів.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів контингенту учнів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20% (окрім груп з вивчення предмету «Музична грамота та практичне музикування»). У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання, передбаченого програмами навчальних дисциплін та Освітньою програмою. Мета контролю полягає в пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці. Форми контролю та оцінювання учнів визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін у робочих навчальних програмах. При оцінюванні особистих досягнень учнів шкільного віку *заборонено* порівнювати їх з досягненнями інших учнів. Виставлення оцінок у балах учням на першому або другому роках навчання *не передбачено*.

Завдання оцінювання на елементарному підрівні – розкрити потенціал кожного/кожної учня/учениці, підтримувати та надихати їх до подальшого навчання та музикування. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється не за одиничні завдання, а за прогрес в опануванні дисципліни в цілому.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми **поточного** та **підсумкового** контролю. **Поточний контроль** здійснюється з метою моніторингу результативності навчання учнів та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує викладач.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного контрольного заходу, який включає результати навчання за всіма компонентами, передбаченими Освітньою програмою.

Наприкінці четвертого року навчання проводиться підсумковий контроль за освітніми компонентами:

1. «Музичний інструмент» - у формі іспиту;
2. «Музична грамота та практичне музикування» і «Бесіди про мистецтво» - у формі комплексного іспиту-співбесіди з виконанням творчого завдання.
3. «Хор» («Оркестр», «Ансамбль») - у формі публічного колективного виступу.

За результатами підсумкового контролю на четвертому році навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту елементарного підрівня.

Для оцінювання міри досягнення учнями результатів навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти застосовується:

вербальне (формувальне) оцінювання, яке передбачає перевірку досягнутих результатів та надання вербальної (усної та письмової) характеристики;

бальне оцінювання, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання для учнів на першому та другому роках навчання не застосовується.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на четвертому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою та навчальними програмами дисциплін, які опанував/опанувала учень/ учениця.

Учні, які в повному обсязі виконали вимоги до результатів навчання, визначених даною Освітньою програмою, можуть бути рекомендованими до навчання на наступному підрівні за загально-мистецьким або початковим професійним спрямуванням.

Для забезпечення навчальних результатів учнів за Освітньою програмою школа комплектується необхідними **обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами** відповідно до профілю та напряму роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 №475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб.

II. Нормативні результати та зміст (цілі) навчання

Опанування нормативного змісту навчання за даною програмою передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Самостійне опанування нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне самооцінювання та самостійний пошук	Самостійно виконує навчальні завдання, у тому числі самостійно розбирає та вчить програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до

	інформації. Здатність до подальшого навчання мистецтву та мистецьких практик.	зауважень стосовно свого навчання. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (наприклад: вибирає для вивчення твір). Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально-мистецького (або професійного спрямування, або за програмами споріднених мистецтв).
2.Мистецько-теоретична компетентність	Знання та розуміння поняття «мистецтво», видів та жанрів мистецтв, основних естетичних категорій, різновидів творів мистецтва. Знання і здатність до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою.	Демонструє розуміння, поняття «мистецтво», основних естетичних категорій. Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва та пояснює його. Називає види та жанри мистецтва. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальної програми зразки творів народного мистецтва. Проявляє любов до українського (музичного) мистецтва. Спілкується в групі, колективі, з викладачем (концертмейстером) державною мовою.
3.Теоретично-практична компетентність в музичному мистецтві	Види та жанри музичного мистецтва, різновиди, форми музичних творів, засоби музичної виразності, їх характерні риси, відмінності. Музична грамота (усно та письмово): -графічна фіксація елементів музичної мови; -музично-ігрова та рухова діяльність; -виховання метроритмічного відчуття; -настроювання інтонаційно-мелодичного слуху; -аналіз музичних творів; -практичне музикування;	Називає види та жанри музичного мистецтва. Демонструє знання нотної грамоти, називає та застосовує в практичній роботі октави, знаки альтерації, скрипковий та басовий ключі, розміри, основні лади, ритм, метр, тональності. Розрізняє основні градації динаміки, назви та позначення динамічних відтінків. Чисто інтонує голосом. Розрізняє темпи, їх назви та позначення. Демонструє знання основних елементів музичної мови (мотив, фраза, речення, період), знає форми побудови музичних творів (двочастинної, простої тричастинної, варіації), каданс. Знає основні гармонічні функції, тональності. Читає ноти з листа, спираючись на аналіз музичного тексту, нескладні твори (2-3 року навчання). Підбирає по слуху знайомі мелодії українських народних пісень. Записує

	<p>-імпровізаційно-творча діяльність.</p> <p>Інтонування голосом. Написання одноголосного музичного диктанту, читання нот з листа, підбір на слух.</p>	<p>одноголосний музичний диктант на 4 такти.</p> <p>Розуміє та використовує в навчанні професійну музичну термінологію державною мовою.</p>
4.Музично-виконавська компетентність	<p>Формування ігрового апарату, знання основних засобів звуковидобування. Гра на інструменті в межах передбачених навчальною програмою з фаху (основні аплікатурні формули, поняття про динамічну шкалу та її відтворення на інструменті, розвиток музичного слуху, інтонування на інструменті тощо).</p> <p>Відтворення програмних мистецьких творів з відповідним ступенем емоційності та музикальності.</p>	<p>Під час гри на інструменті демонструє добре організований та відповідно розвинений ігровий апарат. Володіє культурою звуковидобування, звукоутворення на основі постійного слухового контролю. Відтворює характер та художній образ музичного твору із застосуванням визначених засобів музичної виразності (динаміка, темп) як володіння належним рівнем виконавської техніки.</p> <p>Виконує програмні твори відповідно до своїх здібностей.</p>
5.Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	<p>Виконання програмних творів в ансамблі, хорі, оркестрі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>	<p>Грає в інструментальному ансамблі з учнями свого або інших фахів та/або хорі. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі в виконавському колективі та відповідальності за спільний результат виконання.</p>
6.Компетентність з публічного музичного виступу	<p>Культура публічного мистецького виступу, охайний зовнішній вигляд, настрої. Сміливість та готовність виступати перед аудиторією.</p>	<p>Грає з настроєм. Не боїться виступати перед аудиторією. Не втрачає сценічної витримки, не зупиняється, не забуває нотний текст.</p> <p>У випадку помилки не губиться, продовжує виступ, не втрачає контролю над ситуацією. Має гарний зовнішній сценічний вигляд.</p>

Конкретні очікувані результати навчання учнів за окремими освітніми компонентами визначаються навчальними програмами дисциплін.

III. Перелік освітніх компонентів: нормативний зміст освіти

Нормативний зміст даної Освітньої програми елементарного підрівня складається з інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, які забезпечують досягнення нормативних результатів навчання.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Для елементарного підрівня початкової музичної освіти, інструментальні класи, з **розрахунку 35 навчальних тижнів** на навчальний рік, є обов'язковими такі освітні компоненти:

Назва освітнього компоненту:	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання:
<i>Інваріантний складник</i>	
Музичний інструмент, 2 год/тиж., 1-4 клас	280
Музична грамота та практичне музикування, 1,5 год/тиж., 1-4 клас	210
«Бесіди про мистецтво», 1,5 год/тиж., 3-4 клас	105
Хор/інструментальний ансамбль (колективне музичення), 2 год/тиж., 1-2 клас	140
Хор/інструментальний ансамбль (колективне музичення), 3 год/тиж., 3-4 клас	210
<i>Варіативний складник</i>	140
1 год/тиж., 1-4 клас	
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою 4 роки	1085

Кількість годин навчального навантаження за даною програмою школи є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, синтезатор, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), «Хор», «Інструментальний

ансамбль (оркестр)» (для кожної групи), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять(уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю), та у випадках, передбачених навчальною програмою;
- не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів);
- не більше 100% годин, передбачених для зведених репетицій хору, оркестру;
- не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: другий музичний інструмент, ритміка, інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

Планування та організація освітнього процесу

В освітній програмі школи розміщений навчальний план, який деталізує **зміст і структуру** освітнього процесу.

У **навчальному плані** зазначаються дисципліни, викладання яких потребує супроводу концертмейстера та зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану школи складають на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних (викладацьких та концертмейстерських) годин і ставок, необхідних для виконання освітньої програми школи.

Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін.

При складенні розкладу занять (уроків) для учнів з числа дітей 6-7 років або осіб з особливими потребами рекомендується рівномірно розподіляти навчальне навантаження кожного/ кожної учня/учениці протягом тижня з розрахунку не більше 2-3 заняття (уроки) на день.

Для більш ефективного опанування навчальних дисциплін інваріантного складника проведення індивідуальних занять (уроків) має планування *двічі на тиждень* по 0,5 академічної години, якщо навчальне навантаження дисципліни планується обсягом 1 година на тиждень, або 0,75 години, якщо навчальне навантаження з дисципліни планується обсягом 1,5 години на тиждень.

Навчальна дисципліна «Бесіди про мистецтво» є загальною інтегрованою дисципліною і поділ на групи для її вивчення може відбуватися без урахування фаху учня/учениці.

Усі учні елементарного підрівня повинні набути передбачені освітньою програмою компетентності колективного музикування в межах однієї з навчальних дисциплін:

«Хор» або «Інструментальний ансамбль (оркестр)» - для учнів, фахом яких є один з оркестрових інструментів. Для учнів оркестрових інструментів освітній процес може відбуватися у формі гри в сталому ансамблі (ансамблях), різних за складом, гри в оркестрі (за наявністю). Вибір форми колективного музикування здійснюється за бажанням учня/учениці та/або за рекомендацією викладача.

Учні, фахом яких є фортепіано, а також інші учні першого року навчання вивчають навчальну дисципліну «Хор (вокальний ансамбль)». Інші учні за бажанням можуть продовжувати вивчення навчальної дисципліни «Хор» на другому-четвертому роках навчання за умови вивчення ними навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль» в рамках варіативного складника.

Рішення про розподіл учнів на групи колективного музикування приймається колегіально викладачами дисциплін з фаху, «Інструментального ансамблю (оркестру)» та «Хору» з урахуванням бажання, інтересів учнів та можливостей школи.

Планування вивчення навчальних дисциплін у межах варіативного складника

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми на першому та другому роках навчання, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи до організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1. запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором. Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: другий музичний інструмент, читання нот з листа, ритміка, основи музичної композиції, інструментальний ансамбль (для учнів класу фортепіано, а також тих, хто як форму колективного музикування обрав «Хор», *практикум з календарних обрядів українського народу та народів України і світу*, постановка концертних номерів, образотворча композиція, ліплення, сценічна мова, танець тощо;
2. планування 0,5 або 1 години варіативного складника для підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника (наприклад «Музичний інструмент») здійснюється у разі:
 - значного відставання учня/учениці від планових показників навчальних досягнень з цієї дисципліни, виявлених за результатами поточного контролю;
 - виявлення у учня/учениці особливих музичних здібностей, що передбачає необхідність опанування більш складного навчального матеріалу;
3. планування не більше 1 години (щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку) на проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором мистецької школи.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, навчальних програм, дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів школи;
- контроль за виконанням навчальних планів Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність школи;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально- методичних, наукових працях працівників.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

<p>Кадрове забезпечення освітньої діяльності</p>	<p>В основу формування системи підбору педагогічних кадрів покладено такі критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетенції, високі моральні якості та професійна етика. Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну</p>
---	--

	<p>освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі. Вимоги до викладача встановлені Професійним стандартом викладача мистецької школи (за видами навчальних дисциплін, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 04.05.2022р. №1110-22).</p>
<p>Навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, ілюстративних матеріалів, фото-та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Наявність відповідних приміщень для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів, обладнаних класів для</p>

	<p>колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, музичними інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби.</p>
Якість проведення навчальних занять	<p>Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.</p>
Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою	<p>Всебічний розвиток та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою.</p>
Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)	<p>Безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети.</p> <p>Дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться через поточний та підсумковий контроль якості засвоєння знань, рекомендації щодо</p>

	їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності школи, початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників.
Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання	Система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та Освітньої програми елементарного підрівня із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учнів до навчання, здобуття та завершення повного курсу навчання в школі.

Додаток 1

Навчальний план

До Освітньої програми з музичного мистецтва

ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ

- рівень освіти - початкова мистецька освіта
- підрівень - елементарний, інструментальні класи
(фортепіано, струнно-смичкові, народні, духові, ударні інструменти)
- строк навчання - 4 роки

Навчальні дисципліни	Кількість навчальних годин на тиждень	Усього годин	Періодичність
			Б

(освітні компоненти)	(усього годин) за роками навчання				(35год. на рік)	підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	280 (8x35)	у формі іспиту
Музична грамота та практичне музикування	1,5	1,5	1,5	1,5	210 (6x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
«Бесіди про мистецтво»	0	0	1,5	1,5	105 (3x35)	
Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	3	3	350 (10x35)	у формі публічного колективного виступу
Варіативний складник	1	1	1	1	140 (4x35)	
Усього годин на тиждень	6,5	6,5	9	9	x	x
Усього годин на навчальний рік	227,5 (6,5x35)	227,5	315 (9x35)	315	1085	x

Учень/учениця має право завершити навчання після опанування елементарного підрівня та по його завершенню отримати Свідоцтво про початкову мистецьку освіту.

Підсумкова оцінка (оцінка у Свідоцтві) формується як середнє арифметичне від річної оцінки та оцінки за іспит/контрольний захід.

Роз'яснення до планів елементарного підрівня Інструментальні класи

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів *молодшого* або *старшого* віку, на колективи учнів *різного віку*, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи *учнів визначених класів*.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на **предмети за вибором**: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – **100% годин згідно з робочим навчальним планом**;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

Ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній: початкове професійне спрямування), інструментальні класи
(фортепіано, струнно-смічкові, народні, духові, ударні інструменти)

м. Харків - 2023

Загальні положення

Освітня програма середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва загального мистецького спрямування (далі –освітня програма) є документом, який окреслює зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями рекомендованих результатів навчання.

Освітня програма розроблена на основі **Типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, інструментальні класи**, затвердженої наказом Міністерства культури України від 23.07.2019 №562, Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 № 1433.

Нормативний зміст Освітньої програми є мінімально необхідним для набуття компетентностей середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти загального мистецького спрямування.

Опанування програми дає можливість:

- застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецькотворчу виконавську діяльність.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Освітня програма школи з музичного мистецтва, інструментальні класи, конкретизує зазначені позиції з урахуванням потреб і можливостей учнів. Складником освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на увесь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту та очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;

- наступності та перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Цілі навчання за Освітньою програмою:

- розвинення творчих здібностей та музичної індивідуальності учня на базі отриманих компетентностей елементарного підрівня;
- формування здатності: застосовувати здобуті під час навчання теоретичні знання, практичні навички та вміння для аматорського музикування впродовж життя; накопичувати власний репертуар для музикування протягом життя; культурно організувати своє дозвілля, відпочинок, використовуючи сформовані музичні знання, вміння та навички;

- виховання особистості, яка має: стійку потребу в спілкуванні з музичним мистецтвом або іншими, пов'язаними з ним, видами мистецтва та культурними практиками; естетичний та музичний смак, розуміння прекрасного; музичну ерудицію та базові знання з історії української та світової музики, стилів, жанрів, зокрема сучасної музики.

- створення умов для накопичення репертуару для музикування протягом життя.

У співпраці з батьками учнів або іншими законними представниками зазначені цілі навчання досягаються через стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчальних занять у класі та самостійної роботи вдома, зацікавлення накопиченням власного мистецького доробку.

Нормативний строк навчання за Освітньою програмою становить 5 років для учнів, які попередньо опанували (типову) освітню програму елементарного підрівня з музичного мистецтва або продовжують здобуття початкової мистецької освіти за попередніми програмами навчання. Строк навчання учнів може бути скорочений не більше як на один рік відповідно до рішення педагогічної ради мистецької школи, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи).

У разі зарахування на навчання за Освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), тривалість (в роках) опанування Освітньої програми (нормативний строк здобуття освіти) може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти.

Здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою не має вікових або інших обмежень, є доступним для навчання осіб з інвалідністю або з іншими особливими потребами.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є **очна форма**. Проте, в разі прийняття рішення органами місцевого самоврядування про дистанційне навчання, або оголошення «червоної зони» рівня епідемічної безпеки, школа застосовує дистанційні форми роботи та навчання.

Для реалізації освітнього процесу у дистанційній формі навчання застосовуються платформи: Google classroom, Zoom, Viber. Учні (батьки), педагогічні працівники зобов'язані мати свій індивідуальний обліковий запис Google та Zoom та електронну пошту.

Школа забезпечує доступ до інтернету, часткове забезпечення доступу до комп'ютерної техніки, а також, заходи епідемічної безпеки працівників, які здійснюватимуть освітній процес з робочого місця.

В разі здійснення дистанційного навчання, заняття проводяться також з усіх дисциплін.

Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація вивчення окремих дисциплін, з яких передбачено індивідуальні заняття (уроки), за домашньою формою навчання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою.

Розпочати навчання за даною Освітньою програмою може особа, яка при вступі демонструє наявність компетентностей елементарного підрівня з музичного мистецтва відповідного фаху.

Основною **формою організації освітнього процесу** є урок – індивідуальний або груповий. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених Освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін, і відображає їх у власній робочій навчальній програмі. Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;

- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групихору) – 8-10 осіб.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального прогресу в досягненні поточних та підсумкових результатів навчання, передбачених програмами навчальних дисциплін та освітньою програмою. Мета контролю полягає в пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного / кожної учня / учениці. Форми контролю та оцінювання учнів визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін у робочих навчальних програмах. Формою підсумкового контролю на завершальному етапі навчання за освітньою програмою є заходи, під час яких перевіряється досягнення всіх результатів навчання, передбачених Освітньою програмою.

За результатами підсумкового контролю на п'ятому році навчання у разі досягнення учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, йому/їй видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування (свідоцтво про закінчення мистецької школи).

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування початкової мистецької освіти застосовується **бальне оцінювання**, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівні:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на п'ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою та навчальними програмами дисциплін, які опановував/опанувала учень/учениця.

Для забезпечення навчальних результатів учнів за Освітньою програмою школа комплектується необхідними **обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами** відповідно до профілю та напрямку роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб.

Очікувані результати навчання

За результатами опанування Освітньої програми учень / учениця:

1. Грає на музичному інструменті індивідуально або в групі в межах завдань навчальної програми;
2. Виконує музичні твори з розумінням стилів, жанрів, особливостей музичної мови;
3. Володіє початковими навичками власної інтерпретації програмних музичних творів;
4. Виконує музичні твори індивідуально або в групі, демонструючи розуміння власної відповідальності за загальний результат виконання;
5. Демонструє розвинений виконавський апарат відповідно до своїх можливостей та в межах технічних вимог, визначених навчальною програмою;
6. Грає з аркуша нескладні незнайомі музичні твори;
7. Демонструє базові навички культури звуковидобування, звукоутворення та інтонування на основі слухового контролю під час виконання музичних творів
8. Упізнає почуті музичні твори та їхні фрагменти, називає стилі та жанри, в яких вони створені, їх авторів у межах матеріалу, передбаченого навчальною програмою;
9. Правильно співвідносить музичні стилі і жанри з історичними періодами, в які вони виникли;
10. Називає відомих йому / їй українських та світових композиторів, які творили у відповідних стилях і жанрах, зокрема сучасних;
11. Знає склади оркестру, хору, їх різновиди та різновиди ансамблів, групи та окремі інструменти оркестру / ансамблю (голоси/партії) згідно зі специфікою навчання;
12. Знає та називає жанри народного (автентичного) мистецтва (українського та народів світу), а також їх відомі зразки (пісні, танки тощо).
13. Розуміє взаємопов'язаність музики і літературного тексту у вокальних творах;
14. Називає основні засоби виразності в музиці, що розкривають літературні образи (на конкретних аудіо візуальних або нотних прикладах, запропонованих викладачем);

15. Розуміє та використовує основні прийоми аранжування (композиції, імпровізації, обробки), зокрема із застосуванням різних комп'ютерних програм та електронних інструментів;
16. Застосовує основні елементи аналізу музичного твору, визначає форму, характер, головну тему і / та основні засоби художньої виразності;
17. Підбирає та грає почуту мелодію; підбирає акомпанемент до знайомої йому /їй мелодії з дотриманням жанрових особливостей;
18. Вміє знаходити музичні твори та / або нотний матеріал з відкритих джерел для самостійного вивчення та накопичення власного репертуару;
19. Має навички записування нот у нотних редакторах.

Перелік освітніх компонентів

В освітній програмі поєднуються освітні компоненти інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня / учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує дана Освітня програма.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Рекомендованими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік):

Інваріантний складник:

1. Музичний інструмент;
2. Сольфеджіо;
3. Музична література;
4. Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі, різні за складом).

Варіативний складник:

Кількість годин навчального навантаження, визначених Освітньою програмою (конкретизується у навчальному плані), є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, бандура, баян, акордеон, гітара), «Хор», «Інструментальний ансамбль (оркестр)» (для кожної групи), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;

- не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожен групу учнів);
- не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: другий музичний інструмент, ритміка, інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

Усі учні початкової музичної освіти середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування повинні набути передбачені Освітньою програмою компетентності колективного музикування в межах однієї з навчальних дисциплін:

- «Інструментальний ансамбль (оркестр)» – для учнів, фахом яких є один з оркестрових інструментів;
- «Хор» - для інших учнів.

У межах вивчення навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль (оркестр)» планування освітнього процесу для учнів, фахом яких є оркестрові інструменти, може відбуватися у формі гри в сталому ансамблі/гри в ансамблях, різних за складом/гри в оркестрі (за наявності). Форма колективного музикування обирається таким чином, щоб максимально забезпечити розвиток професійних навичок учня/учениці.

При обранні форми «гра в ансамблях, різних за складом» та/або «гра в оркестрі» розподіл годин, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль (оркестр)», здійснюється шляхом поділу навчальної дисципліни на модулі, які реалізуються протягом усього строку навчання. Навчання з використанням таких форм може тривати різні періоди: півроку, рік, півтора року, два роки (залежно від поставлених навчальних завдань). При цьому кожен модуль може відповідати одному складу ансамблю.

Планування вивчення навчальних дисциплін у межах варіативного складника

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором. Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: основи імпровізації, основи композиції, основи аранжування, сценічне мовлення, основи диригування, другий музичний інструмент тощо;
- планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором мистецької школи.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, навчальних програм, дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів школи;
- контроль за виконанням навчальних планів Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність школи;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

<p><i>Кадрове забезпечення освітньої діяльності</i></p>	<p>В основу формування системи підбору педагогічних кадрів покладено такі критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика. Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї</p>
	<p>роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі. Вимоги до викладача встановлені Професійним стандартом викладача мистецької школи (за видами навчальних дисциплін, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 04.05.2022 р. № 1110-22).</p>

<p><i>Навчально-методичнезабезпечення</i></p>	<p>Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, ілюстративних матеріалів, фото- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.</p>
<p><i>Матеріально-технічнезабезпечення.</i></p>	<p>Наявність відповідних приміщень для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних</p>

	інструментів, обладнаних класів для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, музичними інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби
<i>Якість проведення навчальних занять</i>	Здійснення моніторингу навчально методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо педагогічних методів, підходів та інструментів
<i>Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою</i>	Всебічний розвиток та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою.
<i>Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)</i>	Безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети.

	<p>Дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться через поточний та підсумковий контроль якості засвоєння знань, рекомендації щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності школи, початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників.</p>
<p><i>Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання</i></p>	<p>Система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та Освітньої програми середнього (базового) підрівня із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учнів до навчання, здобуття та завершення повного курсу навчання в школі.</p>

Додаток 1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
до Освітньої програми з музичного мистецтва
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ

рівень освіти – **початкова мистецька освіта,**
підрівень – **базовий (загальне мистецьке**
спрямування) строк навчання – **5 років**

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання (всього годин)					Усього годин (35 год на рік)	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	2	350 (10x35)	у формі іспиту
Сольфеджіо	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5 (7,5x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
Музична література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5 (7,5x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	3	3	3	455 (13x35)	у формі публічного колективного виступу
Варіативний складник	1	1	1	1	1	175	

<i>Усього годин на тиждень</i>	8	8	9	9	9	x	x
<i>Усього годин на навчальний рік</i>	280	280	315	315	315	1505	x

**Роз'яснення до навчального плану базового (середнього мистецького спрямування) підрівня
Інструментальні класи**

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники, на колективи учнів визначених класів.
2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.
3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».
4. Відвідування учнів предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо», «Музична література») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.
5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури), рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Постанова голосу».
6. Кпім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:
 - педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
 - концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з гркпами хорів (окремо по кожній групі);

на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – ***100% годин згідно з робочим навчальним планом.***

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» - з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

1. Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін (предметів), факультативів, видів діяльності за вибором здобувача освіти, зокрема:

- індивідуальні уроки (заняття) — «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Ритміка», ансамблі малих форм, «Акомпанемент», «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа»; уроки з підсилення «Фаху» або предметів теоретичного циклу;
- групові уроки (заняття) — «Ансамбль малої форми», постановка концертних номерів, зведені репетиції, тощо;

2. Кількісний склад кожної групи учнів для проведення групових занять становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

3. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

4. Кількість годин навчального навантаження, визначених Освітньою програмою, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Хор» (для кожної групи та зведених репетицій), «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100 % годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожную групу учнів або колектив);
- не більше 100 % годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожную учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;
- не більше 100 % годин, передбачених для зведених репетицій хору;
- не більше 100 % годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
до Освітньої програми з музичного мистецтва
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ

рівень освіти – початкова мистецька освіта,

підрівень – базовий (загальне мистецьке

спрямування) строк навчання – 4 роки (скорочений)

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень (усього годин) за роками навчання				Усього годин (35год. на рік)	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	280 (8x35)	у формі іспиту
Сольфеджіо	1,5	1,5	1,5	1,5	210 (6x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
Музична література	1,5	1,5	1,5	1,5	210 (6x35)	
Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	3	3	3	3	420 (12x35)	у формі публічного колективного виступу
Варіативний складник	1	1	1	1	140 (4x35)	

<i>Усього годин на тиждень</i>	9	9	9	9	x	x
<i>Усього годин на навчальний рік</i>	315 (9x35)	315	315	315	1260	x

Роз'яснення до навчального плану базового (середнього мистецького спрямування) підрівня Інструментальні класи

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники, на колективи учнів визначених класів.
2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.
3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».
4. Відвідування учнів предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо», «Музична література») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.
5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури), рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» -«Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Постанова голосу».
6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:
 - педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
 - концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з гркпами хорів (окремо по кожній групі);

на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – **100% годин згідно з робочим навчальним планом.**

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» - з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

1. Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін (предметів), факультативів, видів діяльності за вибором здобувача освіти, зокрема:

- індивідуальні уроки (заняття) — «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Ритміка», ансамблі малих форм, «Акомпанемент», «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», уроки з підсилення «Фаху» або предметів теоретичного циклу;
- групові уроки (заняття) — «Ансамбль малої форми», постановка концертних номерів, зведені репетиції, тощо;

2. Кількісний склад кожної групи учнів для проведення групових занять становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

3. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

4. Кількість годин навчального навантаження, визначених даною Освітньою

програмою, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних

дисциплін «Хор» (для кожної групи та зведених репетицій), «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100 % годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожену групу учнів або колектив);

- не більше 100 % годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;

- не більше 100 % годин, передбачених для зведених репетицій хору;

- не більше 100 % годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів, сольний спів.

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

Ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З СОЛЬНОГО СПІВУ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень

Підрівень – елементарний

м. Харків – 2023

I. Загальні положення

Освітня програма з навчальної дисципліни «Сольний спів» (далі – Освітня програма) для учнів ДМШ №8 ім. П. Д. Гайдамаки розроблена з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Положення про мистецьку школу», затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 № 686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 за № 633 та Орієнтовної обласної освітньої програми з сольного співу елементарного підрівня початкової мистецької освіти.

Опанування цієї програми дасть можливість учням освіти овоїти початкові вміння володіння голосом, використовувати набуті знання в повсякденному житті та (за бажанням) продовжити здобуття початкової мистецької освіти на базовому (середньому) підрівні початкової мистецької освіти з сольного співу.

Дана Освітня програма розроблена з урахуванням інтересів учнів та їх батьків для використання в освітньому процесі Дитячої музичної школи №8 ім. П. Д. Гайдамаки .

Мета освітньої програми. Основною метою Освітньої програми є всебічний гармонійний розвиток дитини, формування загальнокультурної компетентності шляхом застосування методів, умінь, прийомів, інструментів та підходів відповідно до індивідуально-психологічних особливостей учнів. Програма окреслює єдині підходи до планування та організації освітнього процесу на елементарному підрівні для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених цією програмою.

Мета опанування нормативного змісту програми – виявлення та розвиток здібностей в сольному співі, створення умов для самовираження учнів шляхом опанування його основ та засобів виразності, виховання любові до України, долучення до вивчення кращих зразків і традицій українського та світового вокального мистецтва, набуття естетичного досвіду й ціннісних орієнтирів.

Завдання Освітньої програми:

- розвиток здатності до творчого самовираження;
- формування початкових навичок з сольного співу;
- вироблення мотивації до самостійного навчання, творчого розвитку шляхом залучення до вивчення, прослуховування, виконання творів вокального мистецтва;
- набуття необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовження навчання за освітньою програмою базового (середнього) підрівня загально-мистецького або початкового професійного спрямування за напрямом «Сольний спів»;

Навчання за даною Освітньою програмою базується на запровадженні сучасної системи навчання з урахуванням індивідуальних потреб кожного учня/учениці

Загальна тривалість навчання за даною Освітньою програмою – 4 роки для учнів, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової школи).

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є очна. За непереборними обставинами можлива дистанційна форма проведення занять.

Загальний мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання на елементарному підрівні (4 роки) з сольного співу становить 1015 годин з розрахунку 35 навчальних тижнів на рік:

Роки навчання	Кількість навчальних годин на тиждень	Загальна кількість годин протягом навчального року (35 тижнів)
на 1 та 2 –у роках навчання	6,5	455
на 3 та 4-у роках навчання	8	560
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки) елементарного підрівня початкової мистецької освіти		1015

Основною формою організації освітнього процесу в школі є урок – індивідуальний або груповий. Тривалість уроку – 45 хвилин.

У межах специфіки навчальної дисципліни рекомендовано використовувати різні форми та методи навчання – ігрові, інтерактивні, уроки-екскурсії (подорожі), уроки-концерти, квести, мюзикли, перегляд (оф лайн або в запису) оперних вистав, концертів, відвідування спектаклів Харківських театрів. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи.

Наповнюваність груп

Кількісний склад кожної групи з групових навчальних дисциплін становить в середньому 8 учнів.

Склад вокального ансамблю

Кількісний склад групи з ансамблевого співу становить від 2 до 12 учнів.

У разі неможливості сформувати групу в зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів, можливо відхилення щодо наповненості груп у той чи інший бік не більше як на 20%.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня/учениці в навчанні.

Завдання оцінювання на елементарному підрівні – розкриття потенціалу кожного/кожної учня/учениці, підтримка та надихання його/її до подальшого

навчання. При оцінюванні особистих досягнень учнів заборонено порівнювати їх з досягненнями інших учнів. Виставлення оцінок у числовому значенні учням шкільного віку на першому або другому роках навчання не передбачено. Досягнення оцінюються відносно навчального прогресу учня/учениці, а не за результатами порівняння його/її досягнень з досягненнями іншого/іншої учня/учениці.

Для оцінювання досягнень результатів навчання учнів на елементарному підрівні за даною Освітньою програмою застосовуються:

вербальне оцінювання, що передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербальної (усної) характеристики учнів (1-2 рік навчання);

бальне оцінювання, що передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі (3-4 рік навчання).

Бальне оцінювання передбачає 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали).
2. Середній (4-6 бали).
3. Достатній (7-9 балів).
4. Високий (10-12 балів).

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми **поточного** та **підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється з метою оперативного моніторингу результативності навчання та подальшого корегування методів та прийомів навчання. Поточний контроль відбувається протягом навчального року (після опанування кожного модуля, або наприкінці семестру).

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу.

По завершенні опанування даної Освітньої програми проводиться підсумковий контроль, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів та відповідні критерії оцінювання, який передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів школи з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними даною Освітньою програмою.

Форми і методи навчання, поточні та підсумкові заходи контролю деталізуються більш конкретно в навчальних програмах з кожної дисципліни інваріантного та варіативного складника.

Учні, які в повному обсязі виконали мінімальні вимоги, визначені освітньою та навчальними програмами, можуть бути рекомендовані до навчання сольному співу на наступному базовому (середньому) підрівні.

II. Нормативний зміст Освітньої програми

Нормативний зміст Освітньої програми складається з інваріантного та варіативного складників, які є обов'язковими для включення до програми навчання.

Інваріантний складник складається з наступних освітніх компонентів: сольний спів, ансамбль, хор, музична грамота та практичне музикування, бесіди про мистецтво.

Варіативний складник передбачає додаткові години на репетиції, підготовку до конкурсів, фестивалів, інших публічних виступів та спрямований на забезпечення індивідуального підходу до темпу здобуття освіти, вибору навчальних дисциплін у відповідності до інтересів та потреб учнів.

Варіативний складник передбачає предмети за вибором учнів (за наявності фінансування)

РОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ НАВЧАЛЬНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ

Навчальні дисципліни Освітньої програми	Навчальне навантаження на одного учня/ученицю (кількість годин на тиждень, всього 35 тижнів)				
	кількість годин				
	<i>1-2</i> <i>навчання</i>	<i>рік</i>	<i>3-4</i> <i>навчання</i>	<i>рік</i>	<i>Загальна</i> <i>кількість</i>
<i>Інваріантний складник</i>					
Сольний спів	2		2		280
Ансамбль, хор	1		1		140
Музична грамота та практичне музикування, усього	1,5		1,5		210
Бесіди про мистецтво на 3 та 4-му роках навчання (групові уроки)	0		1,5		105
Разом	5,5		6		735
<i>Варіативний складник (предмет за вибором: індивідуальні/групові)</i>					
	2		2		
Разом	2		2		280
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), усього	6,5		8		1015
на 1 та 2-му роках навчання	455				455(6,5)
на 3 та 4-му роках навчання			560		560(8)

Загальна кількість:			1015
----------------------------	--	--	-------------

Орієнтовний перелік навчальних дисциплін варіативного складника за вибором закладу:

групові уроки: ритміка, танець, сценічний рух, шумовий оркестр, тощо.

індивідуальні уроки: музичний інструмент, поглиблення дисципліни «Сольний спів» (репетиції, підготовка до конкурсів, інших публічних виступів, підготовка концертних номерів), композиторська творчість тощо.

Крім годин, зазначених в освітній програмі, передбачено **концертмейстерські години** з розрахунку *одна година на тиждень*.

III. Очікувані результати навчання та зміст (цілі) навчання.

Опанування нормативного змісту навчання за Освітньою програмою передбачає формування таких компетентностей:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність (передбачає здатність до самостійного навчання та до продовження навчання за фахом за освітніми програмами наступного підрівня початкової мистецької освіти)	Знайомство учнів з видами мистецтв та мистецтвом сольного співу зокрема. Самостійне опанування нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне самооцінювання та самостійний пошук інформації. Формування загальноприйнятих правил, навичок поведінки в закладах культури та мистецтва. Здатність до подальшого навчання мистецтву за освітньою програмою з музичного мистецтва базового(середнього) підрівня початкової мистецької освіти.	Виявляє зацікавленість до мистецтва сольного співу та інших видів мистецтва. Здатний самостійно опанувати нескладний навчальний матеріал. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Здатний до подальшого опанування мистецькими практиками. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (здатний самостійно вибрати твір для вивчення). Володіє загальними правилами поведінки в закладах культури та мистецтва.

		Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва, клас сольного співу базового (середнього) підрівня або спорідненого виду мистецтва.
2.Мистецько - теоретична компетентність (спрямована на володіння здобувачем базових понять з мистецтва, вокального зокрема, естетичних категорій тощо)	Знання та розуміння поняття «мистецтво». Виховання інтересу та ціннісного ставлення до видів та жанрів мистецтв, основних естетичних категорій, різновидів творів мистецтва. Знання і здатність до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою	Демонструє розуміння поняття «мистецтво», основних естетичних категорій. Висловлює та може пояснити особисте ставлення до творів мистецтва. Називає види мистецтв та жанри мистецьких творів. Знає основні засоби виразності вокального мистецтва на рівні, передбаченому програмами навчальних дисциплін. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальної програми зразки творів мистецтва. Проявляє любов до українського музичного мистецтва. Спілкується з викладачем, концертмейстером, в колективі державною мовою.
3. Теоретично-практична компетентність (передбачає оволодіння теоретичними основами вокального мистецтва, його	Види та жанри вокального мистецтва, різновиди, форми музичних творів. Ознайомлення учня з різножанровими та різностильовими високохудожніми зразками національної та	Називає види та жанри музичного мистецтва, мистецтва сольного співу зокрема. Знає особливості побудови та функціонування голосового апарату, дотримується правил охорони та гігієни голосу, знає орфоепію рідної

<p><i>понятійним апаратом, грамотністю (мовою мистецтва)</i></p>	<p>світової вокальної спадщини. Будова голосового апарату, гігієна та охорона голосу, знання з основ орфоепії рідної мови, базова вокальна термінологія; засоби музичної виразності, їх характерні риси, відмінності; музична грамота (усно та письмово): графічна фіксація елементів музичної мови; музично-ігрова та рухова діяльність; виховання метроритмічного відчуття; настроювання інтонаційно-мелодичного слуху. Аналіз вокальних творів на початковому рівні. Написання одноголосного музичного диктанту, читання нот з листа, підбір на слух.</p>	<p>мови, володіє базовою вокальною термінологією. Демонструє знання нотної грамоти, застосовує в практичній роботі скрипковий ключ, знаки альтерації, розміри, основні лади, ритм, метр, розрізняє основні градації динаміки, назви та позначення динамічних відтінків. Чисто інтонує голосом. Розрізняє темпи, їх назви та позначення. Демонструє знання основних елементів музичної мови (мотив, фраза, речення). Знає основні гармонічні функції тональності. Читає з листа нескладні твори (на 2-3 роках навчання). Підбирає на слух знайомі мелодії українських народних пісень. Записує одноголосний диктант на 4 такти. Розуміє та використовує в навчанні професійну музичну термінологію державною мовою.</p>
<p>4. Музично-виконавська компетентність (передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в мистецтві сольного співу)</p>	<p>Правильна співоча постава. Правила вокального дихання. Правила гігієни та збереження голосу. Формування голосового апарату, розуміння основних принципів звуковидобування та звуковедення, вирівнювання регістрів.</p>	<p>Має вірну співацьку поставу. Демонструє володіння голосовим апаратом та вокальним диханням на належному рівні. Дотримується правил охорони та гігієни голосу, розуміє принцип звуковидобування та основні засоби звуковедення. Демонструє певне володіння вокально-технічними та</p>

	<p>Дикція та артикуляція, штрихове розмаїття в сольному співі, розвиток музичного слуху, інтонування.</p> <p>Практичне застосування засобів музичної виразності.</p> <p>Відтворення програмних вокальних творів з відповідним ступенем емоційності, музикальності та виразності.</p>	<p>вокально-виконавськими навичками співу відповідно до поточного рівня складності навчання та індивідуальних можливостей;</p> <p>демонструє елементарні навички слухового контролю власного виконання, добру музичну пам'ять.</p> <p>Демонструє творчу уяву та художньо-образне мислення. Відтворює художній образ вокального твору з певним ступенем емоційності, артистичності та музичності;</p> <p>Виконує програмні твори відповідно до своїх здібностей.</p>
<p>5. Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності (передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності у вокальному колективі)</p>	<p>Виконання програмних творів в ансамблі, адаптація учнів до творчої колективної діяльності.</p> <p>Налагодження дружньої взаємодії в колективі.</p> <p>Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу (ансамблю) в досягненні спільного результату.</p>	<p>Співає у вокальному ансамблі/або хорі з учнями інших класів.</p> <p>Володіє елементарними навичками взаємодії з партнерами.</p> <p>Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю.</p> <p>Демонструє розуміння своєї ролі в виконавському колективі та особистої відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>
<p>6. Компетентність з публічного виступу (спрямована на формування в учнів здатності, у тому числі, психологічної готовності, до публічного</p>	<p>Культура публічного мистецького виступу, охайний зовнішній вигляд, настрій.</p> <p>Сміливість та готовність виступати перед аудиторією, сценічна витримка.</p>	<p>Має початковий досвід публічного виступу.</p> <p>Виконує вокальні твори з відповідним настроєм.</p> <p>Проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією (публікою).</p>

<p><i>демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень)</i></p>	<p>Формування психологічної готовності до публічного виступу.</p>	<p>Не втрачає сценічної витримки, не зупиняється, не забуває слова та мелодії творів, що виконує. У випадку помилки не губиться, продовжує виступ, не втрачає контролю за ситуацією.</p> <p>Виступає публічно із задоволенням. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).</p>
--	---	--

IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- ✓ удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- ✓ оновлення методичної бази шляхом здійснення періодичного перегляду даної Освітньої програми та навчальних програм з дисциплін інваріантної та варіативної складової, моніторинг робочих навчальних програм, критеріїв оцінювання навчальних знань учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів даної Освітньої програми;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення професійного рівня викладачів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

кадрове забезпечення освітньої діяльності – *відповідність викладача вимогам професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами дисциплін)»;*

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – *наявність сукупності інформаційних, навчально-методичних, програмних, дидактичних матеріалів для забезпечення всіх етапів освітнього процесу з дисциплін інваріантного та варіативного складників;*

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – наявність навчального класу та супутніх приміщень для проведення освітнього процесу. Певний набір основних технічних та навчальних засобів: музичний інструменти, реквізит, аудіо-, відео- апаратура, бібліотечні ноти тощо.

якість проведення навчальних занять – аналіз застосування та адаптування викладачем методів, прийомів, засобів навчання для забезпечення досягнення учнями програмних результатів;

виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою – ведення документації, організації та проведення творчих заходів, оформлення наочності державною мовою, заохочення учнів до спілкування державною мовою під час навчання;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – системне виявлення та аналіз проблемних питань з метою удосконалення освітнього процесу та усунення певних недоліків. Корегування методів і форм освітнього процесу з урахуванням результатів моніторингових заходів;

моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – здійснення контролю з боку керівництва школи за відвідуваннями уроків учнями, з'ясування причин невідвідування уроків учнями за поясненнями батьків;

забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність, заходів школи щодо популяризації діяльності клас сольного співу.

V. На підставі даної Освітньої програми складається та затверджується річний та навчальний план роботи, що конкретизують організацію освітнього процесу школи.

Нормативний обсяг на одного здобувача (загальний та за освітніми компонентами), не може бути скорочений або зменшений за винятком:

✓ *зарахування на навчання здобувача старшого від 7 (8) років;*

В цьому випадку можливе опанування змісту даної Освітньої програми в скороченому варіанті (три роки).

Рішення про скорочення нормативного строку опанування програми приймається узгоджено викладачем, батьками та схвалюється педагогічною радою школи.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН до освітньої програми з Сольного співу

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання				Всього годин	Форми та періодичність підсумкового контролю
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Інваріантний складник						
Сольний спів	2	2	2	2	280	іспит
Ансамбль, хор	1	1	1	1	140	контрольний захід
Музична грамота та практичне музикування	1,5	1,5	1,5	1,5	210	контрольний захід
Бесіди про мистецтво	0	0	1,5	1,5	105	контрольний захід
Варіативний складник						
Предмет за вибором (індивідуальні/групові)	2	2	2	2	280	контрольний захід
Всього годин на тиждень	6,5	6,5	8	8	1015	
Всього годин на навчальний рік	227,5	227,5	280	280	1015	

Учень/учениця має право завершити навчання після опанування елементарного підрівня та по його завершенню отримати Свідоцтво про початкову мистецьку освіту.

Підсумкова оцінка (оцінка у Свідоцтві) формується як середнє арифметичне від річної оцінки та оцінки за іспит/контрольний захід.

Зміст і форми поточного та підсумкового контролю з Сольного співу:

Роки навчання	Програмні вимоги	
	Перше півріччя	Друге півріччя
1	<i>Поточний контрольний захід</i> (концерт класу): виконання 1-2-х творів по можливості	<i>Підсумковий контрольний захід</i> (перевідний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів
2	<i>Поточний контрольний захід</i> (концерт або інший виступ): виконання 2-х різнохарактерних творів	<i>Підсумковий контрольний захід</i> (перевідний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів

<p>3</p>	<p><i>Поточний контрольний захід</i> (концерт або інший виступ): виконання 2-х різнохарактерних творів</p>	<p><i>Поточний контрольний захід</i> (технічний залік): виконання гами, скоромовки чи вірша</p> <p>Підсумковий контрольний захід (перевідний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів</p>
<p>4</p>	<p><i>Поточний контрольний захід</i> (концерт або інший виступ): виконання 2-х різнохарактерних творів</p>	<p><i>Поточний контрольний захід</i> (технічний залік): виконання гами та вокалізу або послівка з української народної пісні та вокаліз</p> <p>Підсумковий контрольний захід (випускний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів</p>

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова
Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З СОЛЬНОГО СПІВУ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній)

м. Харків – 2023

I. Загальні положення

Освітня програма з навчальної дисципліни «Сольний спів» (далі – Освітня програма) розроблена з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 року № 1433, Положення про мистецьку школу, затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 №686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 за №633 та Типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва, клас сольного співу.

Опанування цієї програми дає можливість учням освіти вдосконалити вміння володіння голосом, використовувати набуті знання у повсякденному житті та продовжити подальше здобуття музичної освіти на поглибленому підрівні початкової музичної освіти з сольного співу.

Дана Освітня програма розроблена з урахуванням інтересів учнів та їх батьків для використання в освітньому процесі Дитячої музичної школи №8 ім.П.Д.Гайдамаки.

Мета освітньої програми. Основною метою Освітньої програми є всебічний гармонійний розвиток дитини, продовження формування загальнокультурної компетенції шляхом застосування методів, прийомів, інструментів та підходів відповідно до індивідуально-психологічних особливостей учнів.

Програма окреслює єдині підходи до планування та організації освітнього процесу на базовому підрівні для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених цією програмою.

Мета опанування нормативного змісту програми – розвиток здібностей в сольному співі, формування виконавських компетентностей, створення умов для самовираження учнів завдяки засобам музичної виразності, виховання любові до України, долучення до вивчення кращих зразків і традицій українського та світового вокального мистецтва, набуття естетичного досвіду й ціннісних орієнтирів.

Завдання Освітньої програми:

- формування практичних навичок володіння голосом, голосового звуковидобування (відповідно до різновиду) засобами музичної виразності у сольному співі під час створення художніх музичних образів;
- розвиток навичок художньо-образного мислення як способу застосування мови музичного мистецтва;

- засвоєння творів видатних представників українського та світового музичного мистецтва, усвідомлення їх художнього змісту та естетичного значення;
 - вироблення мотивації учнів до самостійного навчання, творчого розвитку шляхом залучення до прослуховування, вивчення та виконання творів вокального мистецтва;
 - набуття необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення) щодо подальшого навчання за напрямом «Сольний спів».
- Навчання за даною Освітньою програмою базується на запровадженні сучасної системи навчання з урахуванням індивідуальних потреб кожного учня/учениці.

Загальна тривалість навчання за даною Освітньою програмою – 5 років для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи) на основі опанування компетентностей з музичного мистецтва елементарного підрівня. Учні, яким на 1 вересня **поточного** навчального року не виповнилося 10-11 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

У разі зарахування на навчання за даною Освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), тривалість (в роках) опанування програми може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти.

Діти з особливими освітніми потребами також можуть здобувати початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня за цією Освітньою програмою. Тривалість опанування програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є очна. За непереможливими обставинами можлива дистанційна форма проведення занять.

Формою організації освітнього процесу є урок – груповий або індивідуальний. Методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи.

Вимоги до дітей, які можуть розпочинати навчання за Освітньою програмою.

Розпочати навчання за Освітньою програмою може учень/учениця будь-якого віку, яка при вступі демонструє виконання (спів) пісні за власним вибором, повторює за екзаменатором нескладний ритм та мелодію.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;

«Вокальний ансамбль» – від 2 до 6 осіб (відповідно до складу).

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням кількості учнів відносно зазначених нормативів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%.

У разі значного перевищення контингенту (понад 20%), поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного учня/учениці.

Упродовж навчання учні шкільного віку за підтримки викладачів удосконалюють компетентності самоконтролю, самооцінювання, що сприяє розумінню власної відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного спостереження за навчальним поступом. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється як за одиничні завдання, так і за прогрес в опануванні сольного співу в цілому. Досягнення учнів оцінюються відносно їх навчального прогресу.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень (нормативних результатів навчання) застосовуються форми **поточного** та **підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється викладачем упродовж навчального року з метою оперативного моніторингу результативності навчання та подальшого коригування прийомів і методів навчання. Періодичність та строки поточного контролю відбувається після опанування кожного модуля, або наприкінці семестру.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу.

Наприкінці п'ятого року навчання здійснюється підсумковий контроль за освітніми компонентами:

1. «Сольний спів» – у формі публічного концертного виступу – іспиту.
2. «Музична література» і «Сольфеджіо» – у формі комплексного іспиту з виконанням творчого завдання.
3. «Вокальний ансамбль» – у формі концертного колективного виступу.

За результатами навчання, передбачених Освітньою програмою, учню/учениці видається Свідоцтво про закінчення початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування.

Для оцінювання досягнень результатів навчання

учнів середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується **бальне оцінювання**, що передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в навчальних програмах з кожної дисципліни інваріантного та варіативного складника.

Оцінювання на п'ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними даною Освітньою програмою.

Учні, які досягли результатів навчання, визначених Освітньою та навчальною програмами, можуть бути рекомендовані до навчання сольному співу в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти (за наявності).

II. Нормативні результати та зміст (цілі) навчання:

Опанування нормативного змісту навчання за Освітньою програмою передбачає формування таких компетентностей:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність (передбачає здатність до самостійного навчання та до продовження навчання за фахом «Сольний спів»)	Удосконалення навичок самостійної творчої роботи, мотивація до подальшого навчання мистецтву. Використання набутих компетентностей у власній мистецько-творчій діяльності.	Самостійно виконує навчальні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Готовий до здобуття фахової передвищої музичної освіти або продовження навчання за освітньою програмою на поглибленому підрівні початкової музичної освіти за фахом або спорідненими видами мистецтв.
2. Теоретично-практична компетентність (передбачає оволодіння теоретичними основами вокального мистецтва, його понятійним апаратом, грамотністю (мовою мистецтва))	Види, жанри, стилі музичного мистецтва, особливості їх художнього змісту та форми. Мистецькі епохи, їх характерні риси. Найбільш яскраві представники мистецьких епох, їх доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового музичного мистецтва. Знання базових музичних термінів та понять. Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку	Знає та розрізняє види, жанри, стилі музичного мистецтва, їх класифікацію. Демонструє розуміння різних виконавських складів. Називає мистецькі епохи, їх характерні риси, яскравих представників, знає їх твори, аналізує їх мистецький доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового музичного мистецтва. Демонструє знання

	<p>музичного слуху та створення художньо-музичного образу. Сольфеджування. Охорона голосу. Здатність до спілкування на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.</p>	<p>музичної термінології. Здійснює аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови: ладу, метру, ритму, інтервалів, акордів, елементів синтаксису та розуміє їх роль у виконавській інтерпретації. Демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння теоретичного аналізу творів, що виконуються; - володіння навичками аналізу простих музичних форм, поняттями про відхилення та модуляцію. <p>Сформовано уявлення про агогіку та штрихи, складні ритмічні фігури, відчуття розгортання музичного твору у часі. Має поняття про складні, складені, перемінні розміри; музичні форми; фактуру; елементи поліфонії. Читає нотний текст з листа. Володіє навичками сольфеджування одноголосного музичного матеріалу. Спілкується на мистецьку та музичну тематику державною мовою. Знає правила</p>
--	---	--

<p>3. Музично-виконавська компетентність (спрямована на володіння базових понять мистецтва, вокального зокрема, естетичних категорій тощо)</p>	<p>Особливості функціонування голосового апарату. Координування голосового та артикуляційного апаратів.</p> <p>Вокально-технічні навички сольного співу та використання вокально-інтонаційних вправ для розвитку можливостей власного голосу.</p> <p>Художньо-образні властивості співацького голосу та їх використання під час виконання. Уміння співати з супроводом і без нього. Формування навичок ансамблевого співу.</p> <p>Гра на музичному інструменті в межах, передбачених навчальною програмою.</p> <p>Формування технічних можливостей виконавського апарату, знання основних засобів звуковидобування, розвиток музичного слуху, основних аплікатурних формул.</p> <p>Відповідне емоційне та художнє відтворення образного змісту в часі виконання програмних мистецьких творів.</p>	<p>збереження голосу.</p> <p>Знає особливості функціонування голосового апарату. Вміє та постійно контролює стан власного голосового та артикуляційного апаратів.</p> <p>Володіє на належному рівні вокально-технічними навичками сольного співу (співацька постава, звукоутворення, чисте інтонування, розвинене дихання і звуковедення, атака звуку, дикція, артикуляція, робочий діапазон тощо). Досягає рівності звучання голосу на всьому діапазоні. Володіє технікою нюансування відповідно до стилю і жанру музичного твору. Демонструє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - слуховий контроль за власним виконанням; - впевнене виконання музичного твору з виразним втіленням художнього образу; - добру музичну пам'ять, мелодичний та гармонічний слух; - добре розвинутий ладо-тональний слух. <p>Виконує вокально-інтонаційні вправи (спів ладів, інтервалів, акордів, окремих інтонаційних зворотів)</p>
--	---	---

		<p>для досягнення чистоти інтонування вокального репертуару.</p> <p>Демонструє художні властивості співацького голосу (вібрація, тембр, польотність, рухливість тощо).</p> <p>Виконує музичні твори з супроводом і без нього.</p> <p>Демонструє засвоєні навички чистого та осмисленого інтонування вокального твору, розвиток мелодичного, гармонічного та поліфонічного слуху, досягає узгодженого співу у вокальному ансамблі.</p> <p>Самостійно розбирає та вчить програмні музичні твори.</p> <p>Грає на музичному інструменті в межах передбачених навчальною програмою дисципліни «Музичний інструмент».</p> <p>Демонструє добре організований та розвинений виконавський апарат. Відтворює програмні мистецькі твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових з відповідним ступенем емоційності та</p>
--	--	---

		музикальності.
4. Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності	Виконання програмних творів у вокальному ансамблі, хорі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.	Виконує програмні твори у колективі (ансамблі, хорі). Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.
5. Компетентність з публічного виступу	Культура сценічної етики. Імпровізування на сцені та перетворення у необхідний образ, амплуа. Набуття досвіду сольного публічного виступу.	Володіє культурою сценічної етики та демонструє музичну (вокальну) складову в різних мистецько-видовищних формах. Вміє імпровізувати, донести до слухача художнє втілення музичного твору та перетворюватися у необхідний образ, амплуа. Володіє мімікою та жестами у сценічній практиці, демонструє артистичну свободу.

Конкретні очікувані результати навчання учнів за Освітньою програмою визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

III. Нормативний зміст Освітньої програми:

Нормативний зміст Освітньої програми складається з інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання.

Інваріантний складник середнього (базового) підрівня – це *мінімальний* нормативний складник, який не може бути скороченим і охоплює всі освітні компоненти даної Освітньої програми.

Варіативний складник - спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т. ч. індивідуального темпу здобуття освіти, запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором у відповідності до інтересів та потреб учнів, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм (підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника).

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Розподіл годин між навчальними дисциплінами:

Навчальні дисципліни Освітньої програми:	Навчальне навантаження на одного/одну учня/ученицю (кількість годин на тиждень, всього 35 тижнів)
<i>Інваріантний складник</i>	

Сольний спів (5 років)	350
Сольфеджіо	262,5
Вокальний ансамбль	175
Музичний інструмент(фортепіано)	175
Музична література	262,5
Варіативний складник, усього	175
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (5 років),	1400

*Зазначена кількість навчальних годин встановлена на кожного/кожну учня/ученицю, який/яка навчається за Освітньою програмою, з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік і становить мінімальний обсяг, необхідний для опанування даної Освітньої програми.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;
- не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів);
- не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника.

Орієнтовний перелік навчальних дисциплін варіативного складника за вибором закладу:

індивідуальні уроки: другий музичний інструмент, композиторська творчість, підготовка до конкурсів, інших публічних виступів;

групові уроки: ритміка, танець, сценічний рух, інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

Для забезпечення освітнього процесу, зазначених в Освітній програмі, передбачено концертмейстерські години з розрахунку одна година на тиждень.

Рекомендації щодо планування та організації освітнього процесу

Зміст Освітньої програми конкретизується в розробленому на її основі навчальному плані, який деталізує зміст і структуру освітнього процесу.

У навчальному плані зазначаються дисципліни, викладання яких

потребує супроводу концертмейстера та зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану складається на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних (викладацьких та концертмейстерських) годин і ставок, необхідних для виконання Освітньої програми. Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у *навчальних програмах* відповідних навчальних дисциплін. У робочому навчальному плані зазначаються дисципліни як інваріантного, так і варіативного складників.

Планування та організація освітнього процесу за робочим навчальним планом має працювати на виховання дитячого співочого голосу та слуху через створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм у період мутації голосу (у період 11-17 років) з урахуванням трьох стадій розвитку: премутаційна, мутаційна і пост-мутаційна.

Усі учні середнього (базового) підрівня повинні набути передбачені Освітньою програмою компетентності колективного музикування в межах однієї з навчальних дисциплін - «Вокальний ансамбль».

У межах вивчення навчальної дисципліни «Вокальний ансамбль» планування освітнього процесу для учнів може відбуватися у сталому ансамблі/ в ансамблях різних за складом. Навчання з використанням таких форм може тривати різні періоди: півроку, рік, півтора року, два роки (залежно від поставлених навчальних завдань). При цьому дисципліна «Вокальний ансамбль» може ділитися на модулі, де кожен модуль може відповідати одному складу ансамблю.

Рекомендації щодо планування вивчення навчальних дисциплін у межах варіативного складника.

Розподіл годин, передбачених для реалізації *варіативного складника* даної Освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом тощо.

Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: ансамбль, композиторська творчість, основи аранжування, елементарна теорія музики, основи гармонії, постановка музичних вистав, ритміка/сценічний рух, мистецтво візажу, сценічне мовлення тощо.

Обсяг годин на вивчення та послідовність викладання факультативів і навчальних дисциплін за вибором визначається з урахуванням доцільності та забезпечення досягнення учнем/ученицею необхідних додаткових навчальних результатів.

2) планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку

проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором школи.

IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази шляхом здійснення періодичного перегляду даної Освітньої програми та навчальних програм з дисциплін інваріантної та варіативної складової, моніторинг робочих навчальних програм, критеріїв оцінювання навчальних знань учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання;
- контроль за виконанням навчальних планів даної Освітньої програми;
- створення необхідних умов для підвищення професійного рівня викладачів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

кадрове забезпечення освітньої діяльності – в основу формування системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика (*відповідність викладача вимогам професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами дисциплін)»*);

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – наявність сукупності інформаційних, навчально-методичних, програмних, дидактичних матеріалів для забезпечення всіх етапів освітнього процесу з дисциплін інваріантного та варіативного складників;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – наявність навчального класу для сольного співу та супутніх приміщень для проведення освітнього процесу. Певний набір основних технічних та навчальних засобів: музичні інструменти, реквізит, аудіо, відео-апаратура, бібліотечні ноти тощо;

якість проведення навчальних занять - аналіз застосування та адаптування викладачем методів, підходів, засобів навчання для забезпечення досягнення учнями програмних результатів;

виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою - ведення документації, організації та проведення творчих

заходів, оформлення наочності державною мовою, заохочення учнів до спілкування державною мовою під час навчання.

моніторинг досягнення учнями результатів навчання – системне виявлення та аналіз проблемних питань з метою удосконалення освітнього процесу та усунення певних недоліків. Коригування методів і форм освітнього процесу з урахуванням результатів моніторингових заходів;

моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – здійснення контролю з боку керівництва школи за відвідуванням уроків учнями, з'ясування причин невідвідування уроків учнями за поясненнями батьків;

забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність, заходів школи щодо популяризації діяльності класу сольного співу.

V. На підставі даної Освітньої програми складається та затверджується річний та навчальний план роботи, що конкретизують організацію освітнього процесу школи. **Нормативний обсяг на одного здобувача (загальний та за освітніми компонентами) не може бути скорочений або зменшений за винятком:**

- *зарахування на навчання учнів старшого віку, ніж 10-11 років (5 клас загальноосвітньої школи).*

В цьому випадку можливе опанування змісту даної Освітньої програми в скороченому варіанті (три роки).

Рішення про скорочення нормативного строку опанування програми приймається узгоджено викладачем, батьками та схвалюється педагогічною радою школи.

Додаток

Навчальний план до освітньої програми з Сольного співу

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання(35 тижнів)					Всього годин	Форми та періодичність підсумково го контролю
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік		
Інваріантна частина							
Сольний спів	2	2	2	2	2	350	іспит

Сольфеджіо	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5	іспит
Музична література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5	іспит
Вокальний ансамбль	1	1	1	1	1	175	У формі публічного колективного говиступу
Музичний інструмент (фортепіано)	1	1	1	1	1	175	Контрольний захід
Варіативна частина							
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1	1	1	1	1	175	x
Всього годин:	8	8	8	8	8	1400	x

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова
Протокол №01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної
школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА (СТАНКОВЕ
ТА ДЕКОРАТИВНЕ),
КЛАС ОБРАЗОТВОРЧОГО (СТАНКОВОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО)
МИСТЕЦТВА
ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний

м. Харків – 2023

1. Загальні положення

Освітня програма елементарного підрівня початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва (станкове та декоративне), клас образотворчого (станкового та декоративного) мистецтва

(далі – Освітня програма) розроблена для елементарного підрівня початкової художньої освіти, основною метою здобуття якого є введення учнів у світ мистецтва, виявлення та розвиток їх художніх здібностей і талантів з раннього віку, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії, пов'язаної з образотворчим мистецтвом – як станковим, так і декоративним.

Опанування цієї програми дає можливість розкрити художній потенціал учнів, розвинути їх уяву, фантазію, образне мислення та реалізувати їх у своїх мистецьких творах, сформувати власне позитивне ставлення до мистецтва та його можливостей, креативний (творчий) підхід до розв'язання будь-яких питань як в художній діяльності, так і в повсякденному житті, в навчанні та роботі, незалежно від майбутньої або наявної професії, а також підготувати до застосування набутих у процесі навчання компетентностей впродовж життя та заохотити до продовження здобуття початкової мистецької освіти на базовому (середньому) підрівні початкової художньої освіти початкового професійного або загально-мистецького спрямування. Ключовою особливістю навчання за Освітньою програмою є поєднання в освітньому процесі двох рівнозначних складових образотворчого мистецтва – станкового та декоративного, які сприятимуть набуттю більш широким художнім компетентностей та точнішому орієнтуванню учнів на подальший творчий розвиток.

Освітня програма розроблена з урахуванням Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 №1433, Положення про мистецьку школу, затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 №686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 №633, Типової освітньої програми елементарного підрівня, затвердженого наказом Міністерства культури України від 24.04.2019 №352.

Нормативний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю елементарного підрівня не може бути скорочений або зменшений, окрім таких випадків:

зарахування на навчання за Освітньою програмою учнів старшого від 6 (7) років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), коли його початкові здібності, продемонстровані при вступі, дозволяють опанувати зміст Освітньої програми в швидкому темпі.

Рішення про скорочення нормативного терміну здобуття початкової мистецької освіти та обсягу опанування Освітньої програми на початковому етапі

приймається узгоджено викладачем, батьками та педагогічною радою мистецької школи.

Скорочення строку опанування Освітньої програми та обсягу годин на вивчення окремих дисциплін для учнів, які потребують звичайного темпу навчання, не допускається.

Власні освітні програми, розроблені викладачами школи на основі (з урахуванням) Освітньої програми з образотворчого мистецтва, можуть відрізнятися від неї послідовністю викладення навчального матеріалу, обсягом його вивчення в бік збільшення, наявністю додаткових компонентів змісту або використання оригінальних форм, методів і засобів навчання та художніх технік.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який складається на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета Освітньої програми є узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних мистецьких компетентностей (результатів навчання);
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Мета опанування нормативного змісту програми – це формування художньо-естетичного сприйняття для виявлення та розвитку творчих здібностей учнів через опанування теоретичних, практичних, у тому числі виконавських компетентностей початкового рівня з станкового та декоративного образотворчого мистецтва, набуття естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій через долучення до кращих зразків українського та світового мистецтва, що забезпечується шляхом опанування освітніх компонентів – навчальних дисциплін, передбачених даною Освітньою програмою.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

формування:

- художнього пізнання світу, здатність осягнути, оцінити й емоційно пережити те, що сприймається (зоровий образ, чуттєвий образ тощо);

- здатність розуміти форму, переносити оцінки і художні судження на сприйняття явищ дійсності та інших видів мистецтва;
- початкових практичних навичок побудови композиції та формоутворення із застосуванням різноманітних художніх матеріалів і технік;
- мотивації до самостійного продуктивного навчання, творчого розвитку здобувача шляхом залучення до кращих мистецьких зразків;
- позитивного ставлення до художнього твору, що поглиблює особистісний досвід;
- здатність гармонійної взаємодії у творчому колективі під час спільного (колективного) створення художнього образу в процесі втілення мистецького проекту:
- необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовжувати навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого мистецтва (станкового та/або декоративного) базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально-мистецького або початково-професійного спрямування, або за спорідненими видами мистецтв (театральне мистецтво, театральне-декораційне мистецтво, дизайн (за видами), мультимедіа тощо);

розвиток

- чуттєво-емоційної сфери;
- універсальних художньо-творчих якостей учнів (уваги, спостережливості, уяви, фантазії, оригінального образного та об'ємно-просторового мислення, художнього смаку);
- сенсорних здібностей (сприйняття кольору, форми, маси, ритму, фактури);
- набутих елементарних знань та навичок у самостійній художньо-творчій роботі (з натури, з пам'яті, за уявою, на підставі вражень від почутого і побаченого);

засвоєння учнями елементарних знань про:

- види образотворчого мистецтва станкове та декоративне як спецефічні засоби пізнання і відображення навколишнього світу; історію їх розвитку; роль у культурному середовищі та життя суспільства загалом;
- основні поняття образотворчого станкового та декоративного мистецтва;
- основи художньої мови різних видів образотворчого мистецтва, а також виражальні можливості художніх матеріалів та технік.

Нормативний строк навчання за Освітньою програмою становить 4 роки для учнів, які розпочали навчання у 6 або 7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за бажанням батьків.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти елементарного підрівня за цією Освітньою програмою з будь-якого віку.

Тривалість опанування Освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є очна форма. За непереборними обставинами можлива дистанційна форма проведення занять.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за типовою освітньою програмою.

Розпочати навчання за Освітньою програмою початкової художньої освіти на елементарному підрівні може особа будь-якого віку, яка при вступі демонструє невеличкий альбом власних творчих робіт, а також на прохання екзаменатора описує їх, визначаючи сюжет, основні кольори та інструменти, за допомогою яких вони були виконані.

Загальний нормативний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання на елементарному підрівні (4 роки) становить 1015 годин з розрахунку 35 навчальних тижнів на рік:

Роки навчання	Середня кількість навчальних годин на тиждень	Кількість годин протягом навчального року (в середньому 35 тижнів)
на 1-му році навчання	5	175
на 2-му році навчання	7	245
на 3-му році навчання	8	280
на 4-му році навчання	9	315
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за типовою освітньою програмою (4 роки)		1015

Основною **формою організації освітнього** процесу та Освітньою програмою є груповий урок.

У межах уроку або в позаурочний час рекомендовано використовувати інтерактивні форми організації освітнього процесу – мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, слухання музики, перегляд (наживо чи в записі) виставок, вистав, відвідування інших мистецьких заходів.

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог Освітньої програми. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін.

Наповнюваність груп учнів елементарного підрівня освіти для проведення групових занять з навчальних дисциплін та для досягнення очікуваного результату складає з навчальних дисциплін:

«Образотворче мистецтво: станкове та декоративне» - 8 учнів;

«Ліплення» - 6-8 учнів;

«Бесіди про мистецтво» - 12-15 учнів.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів контингенту учнів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі зазначеного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного здобувача. При оцінюванні особистих досягнень учнів шкільного віку **заборонено** порівнювати їх з досягненнями інших учнів. Виставлення оцінок учням шкільного віку на першому або другому роках навчання не передбачено.

Завдання оцінювання на елементарному підрівні початкової художньої освіти – розкриття потенціалу кожної дитини, підтримка та надихання її до подальшого навчання.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного спостереження за навчальним поступом. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється не за одиничні завдання, а за прогрес у вивченні предметів вцілому. Досягнення учнів оцінюються відносно їх поступу в набутті динамічних знань, а не за результатами порівняння його/її досягнень, складності роботи іншого/-ї учня/учениці.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми *поточного* та *підсумкового* контролю.

Поточний контроль відбувається протягом навчального року у формі переглядів (модульних та семестрових робіт, їх обговорення або опитувань згідно зі специфікою навчальної дисципліни).

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річних переглядів творчих робіт за кожним компонентом Освітньої програми.

Наприкінці четвертого року навчання проводиться підсумковий контроль за освітніми компонентами:

1. «Образотворче мистецтво: станкове та декоративне» та «Бесіди про мистецтво» - перегляд творчих робіт учнів з презентацією, обговоренням та опитуванням.
2. Ліплення – перегляд творчих робіт.

За результатами підсумкового контролю на четвертому році навчання у разі демонстрування учнями результатів навчання, передбачених Освітньою програмою школи, їм видається свідоцтво про початкову мистецьку освіту елементарного підрівня.

Для оцінювання міри досягнення учнями результатів навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти застосовується:

вербальне (формувальне) оцінювання, яке передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербальної (усної та письмової) характеристики;

бальне оцінювання, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання для учнів шкільного віку на першому і другому роках навчання не застосовується.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнених результатів на 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали)
2. Середній (4-6 балів)
3. Достатній (7-9 балів)
4. Високий (10-12 балів)

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на четвертому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою школи та навчальними програмами дисциплін.

Учні, які в повному обсязі виконали вимоги до результатів навчання, визначених власною освітньою програмою мистецької школи можуть бути рекомендованими до навчання на наступному підрівні за загально-мистецьким або початковим професійним спрямуванням.

II. Нормативні результати та зміст (цілі) навчання

Опанування нормативного змісту навчання за Освітньою програмою передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Самостійне опанування нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне	Самостійно виконує домашні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності;

	самооцінювання та самостійний пошук інформації. Здатність до подальшого навчання мистецтву та мистецьких практик.	З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Використовує для вирішення творчих завдань різні джерела інформації. Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого мистецтва (станкового або декоративного) базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально-мистецького або початкового професійного спрямування або за освітніми програмами споріднених мистецтв.
2. Мистецько-теоретична компетентність	Знання та розуміння поняття «мистецтво», видів та жвнів мистецтв, основних естетичних категорій, різновидів творів мистецтва. Знання і здатність до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою.	Демонструє розуміння, поняття «мистецтво», основних естетичних категорій. Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва та пояснює його. Називає види мистецтв та жанри мистецьких творів у межах навчальних програм. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальної програми. Знає, розрізняє твори народного мистецтва. Проявляє любов до українського мистецтва. Ставиться з інтересом до мистецтва різних народів. Спілкується в групі, колективі, з викладачем державною мовою.
3. Художньо-теоретична компетентність	Теоретичні основи станкового та декоративного образотворчих мистецтв, фахові поняття.	Називає види та жанри образотворчого станкового та народного декоративного мистецтва. Демонструє знання та розуміння термінології з образотворчого (станкового та декоративного) мистецтва, визначених навчальними програмами.

		Демонструє знання та розуміння понять «ліплення», «форма», «об'єм», «простір», називає засоби виразності художніх творів у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін.
4. Художньо-виконавська компетентність	Відтворення образів за завданням викладача з використанням уяви, фантазії у матеріалах і техніках.	Демонструє наявність власного задуму шляхом створення на його основі та за допомогою викладача композиційно цілісного образу засобами станкового та/або декоративного образотворчого мистецтва та ліплення. Виконує творчі завдання та створює творчі роботи із застосуванням технік образотворчого станкового та декоративного мистецтва, скульптурних технік, матеріалів та інструментів в обсягах, передбачених програмами відповідних навчальних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх творах у межах передбачених вимогами навчальних дисциплін. Застосовує традиційні варіанти оформлення та презентації власних творчих робіт.
5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Створення та оформлення спільного колективного художнього твору.	Створює у складі творчої групи колективний художній твір за допомогою викладача. Демонструє розуміння своєї ролі в спільній мистецькій роботі та відповідальність за її якість. Демонструє гарну взаємодію з іншими учасниками у колективному створенні Художніх творів. Бере участь у оформленні колективного твору.

6. Компетентність з публічного мистецького виступу	Здатність та психологічна готовність до публічного демонстрування своїх та мистецьких досягнень.	Представляє власний або колективний художній твір державною мовою. Пояснює свій задум, втілений в його художньому творі, та веде нескладний діалог з викладачем під час презентації художнього твору. Належним чином оформлює свою творчу роботу та правильно (за допомогою викладача) розміщує її на колективній виставці. Демонструє прагнення до творчої комунікації та виставкової діяльності, а також до участі у художніх фестивалях і конкурсах. Демонструє культуру зовнішнього вигляду та поведінки під час публічного мистецького виступу.
--	--	--

Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначаються навчальними програмами дисциплін.

III. Перелік освітніх компонентів: нормативний зміст освіти.

Нормативний зміст Освітньої програми елементарного підрівня з образотворчого мистецтва складається з інваріантної та варіативної частини, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання.

Інваріантний складник змісту початкової освіти елементарного підрівня охоплює весь спектр освітніх компонентів, визначених Освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т.ч. індивідуального темпу здобуття освіти, вибору навчальних дисциплін у відповідності до інтересів та потреб учнів та використовується для:

– запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють їх компетентності (за наявності фінансування);

– підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої навчальної дисципліни здійснюється педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані;

– **проведення пленерів**, підготовки виставок, конкурсів, інших публічних виступів тощо.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою школи і відображається в робочому навчальному плані. Рішення про такий

розподіл приймається з урахуванням профільного спрямування, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази школи, а також бажання учнів.

Варіативність змісту початкової художньої освіти елементарного підрівня реалізується також через запровадження в навчальних програмах дисциплін резервного часу, що створює простір для забезпечення умов щодо здобуття сучасної, доступної та якісної освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості з урахуванням психофізичного розвитку учня/учениці та допустимого навантаження для різних вікових категорій.

Для елементарного підрівня початкової художньої освіти є обов'язковими такі освітні компоненти:

Назва освітнього компонента	Обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання, годин*
<i>Інваріативний складник:</i>	
Образотворче мистецтво: станкове та декоративне	700
Ліплення	105
Бесіди про мистецтво (3 та 4 роки)	70
<i>Варіативний складник:</i>	140
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки) за стандартом, усього (та середня кількість годин тижневого навантаження)	1015
на 1 та 2-му роках навчання	420(12)
на 3 та 4-му роках навчання	595(17)

*Установлена кількість навчальних годин розрахована на кожного учня/ученицю, який/яка навчається за Освітньою програмою і є необхідним для опанування змісту освіти, визначеного Освітньою програмою.

Планування та організація освітнього процесу.

Нормативний зміст Освітньої програми конкретизується в Освітній програмі школи та розміщеному в ній навчальному плані, який деталізує зміст і структуру освітнього процесу.

У разі обрання учнем/ученицею в рамках варіативної частини навчальної дисципліни з програм музичного мистецтва, в навчальному плані зазначаються дисципліни, викладання яких потребує супроводу **концертмейстера**.

У навчальному плані також зазначають особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану школа складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних (викладацьких та, за необхідності, концертмейстерських) годин і ставок, необхідних для виконання Освітньої програми школи. Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін.

Повноцінність початкової художньої освіти елементарного підрівня забезпечує реалізацією нормативного змісту та обсягу навчального навантаження, передбаченого цією Освітньою програмою.

Планування та організація освітнього процесу за навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм.

При складенні розкладу занять (уроків) для учнів з числа дітей 6-7 років або осіб з особливими потребами рекомендується рівномірно розподіляти навчальне навантаження кожного учня протягом тижня з розрахунку не більше 2-3 заняття (уроки) на день.

Навчальна дисципліна «Бесіди про мистецтво» є загальною інтегрованою дисципліною і поділ на групи для її вивчення може відбуватися без урахування фаху учня/учениці.

Рекомендації щодо планування вивчення навчальних дисциплін в межах варіативного складника.

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи до організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності учнів. Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами, видами діяльності за вибором, враховуючи можливість школи, є:

- не передбачені навчальною програмою навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво: станкове та декоративне» види і техніки декоративного мистецтва, дизайн (за видами), театральне-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок, *музичний інструмент*, спів (хоровий), ритміка, танець, інтегровані дисципліни з музичного мистецтва, театального мистецтва тощо.

- вивчення окремих, не передбачених нормативним змістом, технік, матеріалів у створенні художніх творів, інших видів мистецтва може розподілятися з рахунку півроку, рік або два на одну техніку, дисципліну з іншого виду мистецтва (залежно від бажання учня/учениці або логічного завершення вивчення навчальної дисципліни);

2) використання години варіативного складника для підсилення навчальних дисциплін інваріативного складника здійснюється у разі:

– значного відставання учня/учениці від планових показників навчальних досягнень з цієї дисципліни (критично низького темпу засвоєння навчального матеріалу), виявлених за результатами поточного контролю;

– виявлення в учня/учениці протягом першого півріччя навчання особливих художніх здібностей, що передбачає необхідність опанування більш складних художніх технік і матеріалів.

3) планування сукупно раз на півроку чи на рік годин на проведення **плерної практики**, підготовки виставок, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором школи. Для цього всі навчальні дисципліни варіативного складника конкретизуються в лівому стовпці «Навчальні дисципліни» з визначенням відповідної кількості годин на їх вивчення. Якщо години варіативного складника розподіляються для підсилення навчальної дисципліни інваріативного складника, то ці години додаються до нормативної кількості годин, передбачених навчальним планом для відповідної дисципліни. Якщо певний обсяг навчального навантаження спрямовується на *плерну практику*, підготовку до конкурсів, виставок тощо і планується сукупно (раз на півроку, раз на рік), то цей обсяг вказується в крайньому правому стовпці навчального плану «Усього годин».

Роз'яснення щодо планування концертмейстерських годин.

У разі обрання учнем/ученицею з варіативного складника навчальних дисциплін, пов'язаних з музичним мистецтвом, для забезпечення навчальних занять (уроків) такого здобувача *передбачаються концертмейстерські години*, плануються згідно з потребами освітнього процесу, для уроків з навчальної дисципліни «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), «Танець», «Ритміка» тощо з розрахунку 100% годин, передбачених для проведення аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом на кожного учня відповідно до навчальної програми.

IV. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості елементарного підрівня початкової мистецької освіти

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти початкової мистецької освіти елементарного підрівня передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази шляхом здійснення періодичного перегляду даної Освітньої програми та навчальних програм з дисциплін інваріантної та варіативної складової, моніторинг робочих навчальних програм, критеріїв оцінювання навчальних знань учнів, засобів та методів демонстрування результатів навчання;
- контроль за виконанням навчальних планів даної Освітньої програми;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками або іншими законними представниками за результатами добровільного опитування;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу за Освітньою програмою;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність мистецької школи;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників мистецьких шкіл та учнів;
- інших процедур і заходів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти складаються з наступних компонентів:

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. В основу формування системи підбору педагогічних кадрів школи покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика.

Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) художню освіту або вищу художню освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі.

Навчально-методичне забезпечення. Наявність сукупності методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: Освітньої програми, навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, підручників, навчальних, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фоно- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури.

Матеріально-технічне забезпечення. Наявність навчального класу та супутніх приміщень для проведення освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів (за необхідності).

Якість проведення навчальних занять. Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою. Забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, оформлення наочності державною мовою, заохочення учнів до спілкування державною мовою під час навчання.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – системне виявлення та аналіз проблемних питань з метою удосконалення освітнього процесу та усунення певних недоліків. Коригування методів і форм освітнього процесу з урахуванням результатів моніторингових заходів.

Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – здійснення контролю з боку керівництва школи за відвідуванням уроків учнями, з'ясування причин невідвідування уроків учнів за поясненнями батьків.

Школа оприлюднює свою Освітню програму та навчальний план на власному веб-сайті (у разі його відсутності – на веб-сайті їх засновників або органів управління).

Нормативний обсяг на одного учня (загальний та за освітніми компонентами) не може бути скорочений або зменшений за винятком:

зарахування на навчання учня, старшого від 7(8) років.

В цьому випадку можливе опанування змісту даної Освітньої програми в скороченому варіанті (**три роки**).

Рішення про скорочення нормативного строку опанування програми приймається узгоджено викладачем, батьками та схвалюється педагогічною радою школи.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
З ПРЕДМЕТУ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»,
ЕЛЕМЕНТАРНИЙ ПІДРІВЕНЬ
(строк навчання- 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 класів			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас

Інваріантна частина

Рисунок (групові уроки)	1	2	2	2
Живопис (групові уроки)	1	1	1	2
Композиція (групові уроки)	2	2	2	2
Ліпка (групові уроки)	0	1	1	1
«Бесіди про мистецтво» (групові уроки)	0	0	1	1

Варіативна частина

Предмет за вибором (групові уроки)	1	1	1	1
Всього годин:	5 (x35)	7 (x35)	8 (x35)	9 (x35)
	175	245	280	315
Разом: 1015				

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м.
Харкова

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

М. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

Протокол №01 від 30.08.2023р

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
(СТАНКОВЕ ТА СКУЛЬПТУРА)
ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній)

м. Харків – 2023

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
(СТАНКОВЕ ТА СКУЛЬПТУРА)
середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти**

I. Загальні положення

Освітня програма середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва (станкове мистецтво та скульптура) (далі – Освітня програма) є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей) з образотворчого мистецтва (станкове мистецтво та скульптура).

Освітня програма розроблена з урахуванням Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 № 1433, Положення про мистецьку школу, затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 №686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 №633, Типової освітньої програми базового підрівня, затвердженої наказом Міністерства культури України від 23.07.2019 №562.

Опанування програми дає можливість:

- продовжити подальше здобуття мистецької освіти професійного спрямування з образотворчого мистецтва, дизайну чи візуальних мистецтв в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової художньої освіти.

- застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецько-творчу діяльність.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета Освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями, визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу

художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована із врахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями, нормативних мистецьких компетентностей (результатів навчання);
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Мета опанування нормативного змісту програми – формування теоретичних, теоретико-практичних та виконавських компетентностей з образотворчого (станкового) мистецтва початкового базового підрівня, мотивування до продовження здобуття мистецької освіти на наступному рівні/підрівні, а також набуття особистого художньо-творчого досвіду.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування початкових професійних художньо-виконавських компетентностей, опанування художніх технік, матеріалів, інструментів відповідно до навчальних програм;
- розвиток навичок художньо-образного мислення як способу застосування мови образотворчого мистецтва;
- формування здатності аналізувати форми у навколишньому середовищі, а також на основі сприйняття, явищ дійсності та інших видів мистецтв;
- формування здатності до аналізу творів видатних представників світового та українського мистецтва, усвідомлення їх художнього змісту та естетичного значення, формування власного ставлення до них та висловлення особистих вражень;
- вироблення мотивації та заохочення до самостійного продуктивного навчання, творчого пошуку, позитивного ставлення до творчої діяльності та здобуття подальшої художньої освіти.

Нормативний строк навчання за Освітньою програмою для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), становить 5 років. Учні, яким на 1 вересня **поточного** навчального року не виповнилося 10 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (або інших законних представників).

У разі зарахування на навчання за Освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), тривалість (в роках) опанування освітньої програми (нормативний строк здобуття освіти) може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти. У інших випадках школою розробляється окрема освітня програма.

Особи з особливими освітніми потребами також можуть здобувати початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня за цією Освітньою програмою. Тривалість опанування Освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є очна форма. Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація вивчення окремих дисциплін, з яких передбачено індивідуальні заняття (уроки), за домашньою формою навчання. За непереборними обставинами можлива дистанційна форма проведення занять.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за Освітньою програмою.

Розпочати навчання в класах образотворчого мистецтва на середньому (базовому) підрівні може особа, яка при вступі демонструє наявність компетентностей елементарного підрівня з образотворчого мистецтва (станкове та декоративне мистецтво).

Основною **формою організації освітнього процесу** є урок – груповий або індивідуальний.

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог Освітньої програми. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить 6-8 учнів. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням кількості учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці.

Упродовж навчання учні шкільного віку за підтримки викладачів розвивають компетентності самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє утвердженню розуміння власної відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках, розумінні, ставленні та їх корекції. Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного

спостереження за навчальним поступом. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється як за одиничні завдання, так і за прогрес в опануванні дисципліни в цілому. Досягнення учня/учениці оцінюються відносно його/її навчального прогресу.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється кожним викладачем упродовж навчального року за підсумками опанування модулів кожної навчальної дисципліни з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач. Періодичність та строки поточного контролю визначаються робочою програмою з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу, який включає результати навчання за всіма компонентами, передбаченими Освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання.

Наприкінці **п'ятого (випускного) року** навчання проводиться підсумковий контроль за результатами опанування освітньої програми:

1. «Композиція», «Рисунок», «Живопис», «Скульптура» – у формі комплексного перегляду творчих робіт.

2. «Початковий курс історії образотворчого мистецтва і архітектури» – у формі співбесіди з виконанням творчого завдання відповідно до навчальної програми дисципліни.

За результатами підсумкового контролю на п'ятому році навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою школи, йому/їй видається **свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня**.

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується **бальне оцінювання**, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на п'ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою школи та навчальними програмами дисциплін, які опановував/опанувала учень/учениця.

Учні, які досягли результатів навчання, визначених Освітньою програмою школи, можуть бути рекомендовані до подальшого здобуття художньої освіти в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти (за наявності).

Для забезпечення навчальних результатів учнів за Освітньою програмою школа комплектується необхідними **обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами** відповідно до профілю та напрямку роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб школи.

II. Нормативні результати та зміст (цілі) навчання

Опанування нормативного змісту навчання за Освітньою програмою передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання.

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	<p>Удосконалення навичок самостійної творчої роботи, мотивація до подальшого навчання мистецтву.</p> <p>Використання набутих компетентностей у власній мистецько-творчій діяльності.</p>	<p>Самостійно виконує навчальні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності.</p> <p>З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання.</p> <p>Готовий до здобуття фахової передвищої мистецької освіти або продовження навчання за освітньою програмою на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти за фахом або спорідненими видами мистецтв.</p>
2. Художньо-теоретичні компетентності	<p>Види, жанри, стилі, напрямки образотворчого мистецтва та архітектури.</p> <p>Мистецькі епохи, їх характерні риси.</p> <p>Найбільш яскраві представники мистецьких епох, їх доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового образотворчого мистецтва.</p> <p>Основні поняття теорії образотворчого мистецтва, форма та її вираження в образотворчому мистецтві.</p> <p>Спілкування на теми мистецтва в межах навчальних програм</p>	<p>Знає та розрізняє види, жанри, стилі, напрямки, образотворчого мистецтва та архітектури.</p> <p>Демонструє розуміння понять «композиція», «станкова композиція», «декоративна композиція», «рисунок», «живопис», «архітектоніка», «формотворення», «скульптура», «перспектива», «світлотінь», «пластика», «стилізація», «узагальнення», «конструкція форми», «функція предметів».</p> <p>Називає мистецькі епохи, їх характерні риси, найбільш яскравих представників, знає їх твори, аналізує їх мистецький доробок та внесок у розвиток</p>

	державною мовою	українського, загальноєвропейського та світового образотворчого мистецтва. Здійснює аналіз художніх творів, висловлює особисте ставлення до них як усно, так і письмово. Спілкується на художньо- мистецьку тематику
3. Художньо- виконавська компетентність	Створення власних творів образотворчого мистецтва різних видів та жанрів із застосуванням законів композиції, відповідних технік, матеріалів, інструментів. Робота з предметною та живою натурою.	державною мовою. Вміє самостійно шукати свою тему в мистецтві. На основі власного задуму створює (самостійно / за допомогою викладача) композиційно цілісний образ. Впевнено передає просту та складну художню форму, демонструє володіння особливостями побудови художніх об'єктів, використовуючи відповідні пропорції. Демонструє оригінальні композиційні рішення, колірні сполучення. Демонструє володіння техніками станкового живопису, рисунку, скульптури згідно з вимогами навчальних
4. Компетентність колективної взаємодії	Створення колективних художніх творів. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.	програм. Створює спільно з іншими учнями за завданням викладача колективний художній твір. Демонструє розуміння власної ролі та відповідальності за результат колективної роботи.

<p>5. Компетентність з публічного демонстрування художніх творів</p>	<p>Застосування різноманітних варіантів оформлення презентації власних творчих робіт.</p> <p>Правила розміщення художніх творів на різних виставкових майданчиках.</p> <p>Презентація власного задуму.</p>	<p>Грамотно оформлює власні художні твори, застосовує різні варіанти оформлення. Демонструє розуміння правильного розміщення художніх робіт залежно від тематики, стилістики та формату виставки. Відкрито спілкується із глядачами, пояснює свій задум, втілений в його художньому творі. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).</p>
--	--	--

Конкретні очікувані результати навчання учнів за окремими освітніми компонентами визначаються навчальними програмами дисциплін.

III. Перелік освітніх компонентів: нормативний зміст освіти.

Нормативний зміст Освітньої програми поєднує освітні компоненти **інваріантного** та **варіативного** складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня/учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання.

Інваріантний складник змісту початкової освіти середнього (базового) підрівня охоплює весь спектр освітніх компонентів, визначених Освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т. ч. індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб учня/учениці та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- **п р о в е д е н н я п л е н е р і в**, підготовки до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою школи і відображається в робочому навчальному плані.

Для середнього (базового) підрівня початкової художньої освіти є обов'язковими такі освітні компоненти:

Назва освітнього компонента	Обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання, годин*
<i>Інваріантний складник:</i>	490
Композиція	525
Рисунок	420
Живопис	175
Скульптура	280
Пленерна практика	175
Початковий курс історії образотворчого мистецтва і архітектури:	175
<i>Варіативний складник, усього</i>	175
<i>Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (5 років) за типовою освітньою програмою, усього:</i>	2240

*Зазначена кількість навчальних годин розрахована на кожного/кожну учня/ученицю, який/яка навчається за Освітньою програмою, з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік.

Рекомендації щодо планування та організація освітнього процесу.

Освітня програма школи та розміщений в ній навчальний план деталізують зміст і структуру освітнього процесу. У навчальному плані зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану школа складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних годин і ставок, необхідних для виконання Освітньої програми школи. Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін. У робочому навчальному плані зазначаються дисципліни як інваріантного, так і варіативного складників за спільним рішенням відповідних учасників освітнього процесу.

Планування та організація освітнього процесу за робочим навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм.

Рекомендації щодо планування вивчення навчальних дисциплін в межах варіативного складника.

Розподіл годин, передбачених для реалізації *варіативного* складника Освітньої програми здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом.

Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами **за вибором** є: декоративні техніки (за видами), дизайн (за видами), театральнo-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок тощо.

Обсяг годин на вивчення та послідовність викладання факультативів і навчальних дисциплін за вибором визначається з урахуванням доцільності та забезпечення досягнення учнем/ученицею необхідних додаткових навчальних результатів.

2) планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на підготовку до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо. При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором мистецької школи.

IV. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня передбачає у школі здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, навчальних програм дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів школи ;
- контроль за виконанням навчальних планів Освітньої програми школи, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками або іншими законними представниками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу за Освітньою програмою;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність школи;
- моніторинг та покращення соціально-психологічного середовища школи (контроль та поточне коригування взаємодії викладача й учня в організації і забезпеченні освітнього процесу);
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників мистецьких шкіл та учнів;
- інших процедур і заходів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти складаються з наступних компонентів.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. В основу формування системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика.

Посаду викладача може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) художню освіту або вищу освіту з образотворчого/декоративного мистецтва та дизайну, а також сертифіковані майстри народної творчості за жанрами декоративного мистецтва, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна

забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі.

Навчально-методичне забезпечення. Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: Освітньої програми, навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, підручників, навчальних, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фоно- та відео-хрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури.

Матеріально-технічне забезпечення. Наявність навчального класу для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, обладнаних класів (спеціалізованих художніх та скульптурних аудиторій), приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення.

Якість проведення навчальних занять. Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою. Забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, оформлення нарчності державною мовою, заохочення учнів до спілкування державною мовою під час навчання.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – системне виявлення та аналіз проблемних питань з метою удосконалення освітнього процесу та усунення певних недоліків. Коригування методів і форм освітнього процесу з урахуванням результатів моніторингових заходів.

Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – здійснення контролю з боку керівництва школи за відвідуванням уроків учнями, з'ясування причин невідвідування уроків учнів за поясненням батьків.

Школа оприлюднює свою Освітню програму та навчальний план на власному веб-сайті (у разі його відсутності – на веб-сайті їх засновників або органів управління).

Навчальний план
до Освітньої програми з образотворчого мистецтва

рівень освіти - **початкова мистецька освіта**
 підрівень - **базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)**
 строк навчання - **5 років**

Навчальні предмети (дисципліни) (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 5-9 класів (35 годин на рік)				
	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
	Інваріантна частина				
Рисунок (групові уроки)	3	3	3	3	3
Живопис (групові уроки)	2	2	2	3	3
Композиція (групові уроки)	2	3	3	3	3
Скульптура (групові уроки)	1	1	1	1	1
Пленерна практика (групові уроки)	1	1	1	1	1
Початковий курс історії образотворчого мистецтва	1	1	1	1	1
	Варіативна частина				
Предмет за вибором (групові уроки)	1	1	1	1	1
Всього годин:	11	12	13	14	14
	(11x35=385)	(12x35=420)	(13x35=455)	(14x35=490)	(14x35=490)
РАЗОМ: 2240					

Предмет за вибором: декоративно-ужиткове мистецтво: «Вишивка», «Вітраж», «Театрально-декоративне мистецтво», «Графічні техніки», «Писанкарство», «Батик», «Петриківський розпис», «Витинанка», «Мозаїка», «Паперова пластика», «Дизайн» та інше

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

С.О.ЛІЦКЕВИЧ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОЇ
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний, клас театру

м. Харків – 2023

I. Загальні положення

Освітня програма початкової мистецької освіти з театрального мистецтва (далі – Освітня програма) для учнів ДМШ №8 ім.П.Д.Гайдамаки розроблена для елементарного підрівня початкової мистецької освіти з театрального мистецтва, основною метою здобуття якого є введення учнів у світ театрального мистецтва, розвиток творчих здібностей і талантів, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення) необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії в театральній галузі.

Опанування цієї програми дасть можливість учням освіти використовувати набуті знання в повсякденному житті, або продовжити здобуття початкової мистецької освіти на базовому (середньому) підрівні початкової мистецької освіти з театрального мистецтва.

Освітня програма розроблена з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Положення про мистецьку школу», затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 № 686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 за № 633 та Орієнтовної обласної освітньої програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти з театрального мистецтва для шкіл Харківщини.

Мета освітньої програми. Основною метою Освітньої програми з театрального мистецтва є формування загальнокультурної компетентності шляхом застосування методів, прийомів, інструментів та підходів, з урахуванням індивідуальних особливостей учнів початкової мистецької освіти.

Мета опанування нормативного змісту програми – виявлення та розвиток здібностей в театральному мистецтві, створення умов для самовираження учнів шляхом опанування його основ та засобів виразності, долучення до вивчення кращих зразків і традицій українського та світового театрального виконавства, набуття естетичного досвіду й ціннісних орієнтацій.

Завдання освітньої програми:

- розвиток здатності до творчого самовираження в театральному мистецтві;
- формування початкових навичок з театрального виконавства;
- набуття необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення) за напрямом «театральне мистецтво»;
- сприяння та заохочення прагнення учня/учениці до подальшого навчання і самореалізації в театральному мистецтві;
- стимулювання до подальшого навчання за освітньою програмою з театрального мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти.

Навчання за даною Освітньою програмою базується на запровадженні сучасної системи навчання театральному мистецтву з врахуванням індивідуальних потреб кожного учня/учениці.

Загальна тривалість навчання за даною освітньою програмою – 4 роки для учнів, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи).

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією освітньою програмою є очна. За непереборними обставинами можлива дистанційна форма проведення занять.

Загальний мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання на елементарному підрівні (4 роки) з театрального мистецтва становить (910) годин з розрахунку 35 навчальних тижнів на рік:

Роки навчання	Кількість навчальних годин на тиждень	Загальна кількість годин протягом навчального року (35 тижнів)
на 1 та 2 –у роках навчання	6 (x2)	210 (x2)
на 3 та 4-у роках навчання	7 (x2)	245 (x2)
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки) елементарного підрівня початкової мистецької освіти		

Основною формою організації освітнього процесу є урок – індивідуальний або груповий. Тривалість уроку – 45 хвилин.

У межах специфіки навчальних дисциплін рекомендовано використовувати різні форми та методи навчання – ігрові, сюжетно-рольові, інтерактивні, уроки-екскурсії (подорожі), квести, перегляд (оф лайн або в запису) театральних вистав, відвідування спектаклів Харківських театрів. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи.

Наповнюваність груп

Кількісний склад кожної групи з усіх групових навчальних дисциплін становить в середньому **8 учнів**.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання.

Завдання оцінювання на елементарному підрівні – розкриття потенціалу кожного/кожної учня/учениці, підтримка та надихання його/її до подальшого навчання. При оцінюванні особистих досягнень учнів заборонено порівнювати їх з досягненнями інших учнів. Виставлення оцінок у числовому значенні учням шкільного віку на першому або другому роках навчання не передбачено. Досягнення оцінюються відносно навчального прогресу учня/учениці, а не за результатами порівняння його/її досягнень з досягненнями іншого/іншої учня/учениці.

Для оцінювання досягнень результатів навчання на елементарному підрівні застосовуються:

вербальне оцінювання, що передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербальної (усної) характеристики (1-2 рік навчання);

бальне оцінювання, що передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі (3-4 рік навчання).

Бальне оцінювання передбачає 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали).
2. Середній (4-6 бали).
3. Достатній (7-9 балів).
4. Високий (10-12 балів).

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми **поточного та підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється з метою оперативного моніторингу результативності навчання та подальшого корегування методів та прийомів навчання. Поточний контроль відбувається протягом навчального року (після опанування кожної чверті або модуля, або наприкінці семестру).

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу.

По завершенні опанування елементарного підрівня проводиться підсумковий контроль, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів та відповідні критерії оцінювання.

Форми і методи навчання, поточні та підсумкові заходи контролю деталізуються більш конкретно в навчальних програмах з кожної інваріантної та варіативної дисципліни.

Учні, які в повному обсязі виконали мінімальні вимоги, визначені освітньою та навчальними програмами, можуть бути рекомендовані до навчання театральному мистецтву на наступному базовому (середньому) підрівні.

II. Нормативний зміст Освітньої програми з елементарного підрівня

Нормативний зміст Освітньої програми елементарного підрівня з театального мистецтва складається з інваріантної та варіативної складників, які є обов'язковими для включення до програми навчання.

Інваріантний складник охоплює всі освітні компоненти, які є обов'язкові для учнів: театральна гра, ритмопластика, основи сценічної мови, «Бесіди про мистецтво».

Варіативний складник передбачає додаткові години на підсилення предметів інваріантного складника та спрямований на забезпечення індивідуального підходу до темпу здобуття освіти, вибору навчальних дисциплін у відповідності до інтересів та потреб учнів.

Варіативний складник передбачає запровадження факультативів, предмети за вибором учнів, що розширюють їх компетентності (за наявності фінансування).

Розподіл годин між навчальними дисциплінами інваріантної та варіативної складовою затверджується керівником школи.

Навчальні дисципліни елементарного підрівня (компетентності)	Обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю годин (кількість годин на тиждень, всього 35 тижнів)				
	кількість годин				
	<i>1-2</i> <i>навчання</i>	<i>рік</i>	<i>3-4</i> <i>навчання</i>	<i>рік</i>	<i>Загальна</i> <i>кількість</i>
<i>Інваріантний складник</i>					
Театральна гра (групові уроки)	2		2		280
Ритмопластика (групові уроки)	1		1		140
Основи сценічної мови (індивідуальні уроки)	1		1		140
«Бесіди про мистецтво» на 3 та 4-му роках навчання (групові уроки)	0		1		70
Разом	4		5		630
<i>Варіативна складова</i>	2		2		
					280
Разом	2		2		280
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), усього	6		7		910
на 1 та 2-му роках навчання	420				420(6)
на 3 та 4-му роках навчання			490		490(7)

Орієнтовний перелік навчальних дисциплін варіативного складника:

групові уроки: «Слухання музики та музична грамота», «Танець», тощо.

індивідуальні уроки: «Сольний спів», «Музичний інструмент», тощо.

При плануванні та розподілі навчальних годин варіативного складника враховується профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічна база мистецької школи та побажання учнів та батьків.

Варіативний складник початкової мистецької освіти елементарного підрівня передбачає резервний час, який деталізується в програмах з навчальних дисциплін за напрямом «театральне мистецтво».

Крім годин, зазначених в Освітній програмі, передбачено **концертмейстерські години** на навчальні дисципліни: «Театральна гра», «Ритмопластика» (за потреби музичного супроводу).

III. Результати навчання та зміст (цілі) навчання

Опанування нормативного змісту навчання за освітньою програмою елементарного підрівня початкової мистецької освіти за напрямом театральне мистецтво передбачає досягнення таких результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
<p>I. Загальна інтегрована компетентність (передбачає здатність до самостійного навчання та до продовження навчання за фахом за освітніми програмами наступного підрівня початкової мистецької освіти)</p>	<p>Знайомство учнів з видами мистецтв та театральним мистецтвом зокрема.</p> <p>Формування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатності самостійно опанувати нескладний навчальний матеріал; - інтересу до театрального мистецтва; - здатності до подальшого навчання мистецтву та мистецьким практикам; - загальноприйнятих правил, навичок поведінки в закладах культури та мистецтва. 	<p>Виявляє зацікавленість до театрального мистецтва та інших видів мистецтва.</p> <p>Здатний самостійно опанувати нескладний навчальний матеріал.</p> <p>Виявляє інтерес до театрального мистецтва.</p> <p>Здатний до подальшого опанування мистецькими практиками.</p> <p>Володіє загальними правилами поведінки в закладах культури та мистецтва. Дотримується правил поведінки глядача, етикету в театрі, володіє навичками глядацької культури. Може продовжити навчання за фахом за освітньою програмою з театрального мистецтва базового (середнього) підрівня або спорідненого виду мистецтва.</p>

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
<p>II. Загальна мистецька компетентність (спрямована на володіння учнем базових понять з мистецтва, театрального зокрема, естетичних категорій тощо)</p>	<p>Знання й здатність до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва в межах навчальних програм.</p>	<p>Проявляє інтерес до різних жанрів театрального мистецтва та інших видів мистецтв.</p> <p>Називає види та жанри різних видів мистецтва, різновиди творів мистецтва.</p> <p>Демонструє розуміння основних естетичних категорій.</p> <p>Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва.</p> <p>Спілкується на теми театрального мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.</p>
<p>III. Теоретична компетентність з театрального мистецтва (передбачає оволодіння теоретичними основами театрального мистецтва, його понятійним апаратом, грамотністю (мовою мистецтва))</p>	<p>Виховання інтересу та ціннісного ставлення до розмаїття видів та жанрів театрального мистецтва.</p> <p>Розуміння основної специфіки (синтетичної основи) театрального мистецтва.</p> <p>Ознайомлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з найпростішими елементами сценічної грамоти; - з основними театральними професіями, їх особливостями та специфікою; - з правилами та етичними нормами поведінки на уроках та під час творчого процесу. 	<p>Називає та розрізняє жанри та види театрального мистецтва, знає основні засоби виразності театрального мистецтва на рівні, передбаченому програмами навчальних дисциплін.</p> <p>Розуміє основну особливість театрального мистецтва.</p> <p>Володіє базовою театральною термінологією.</p> <p>Знає основні театральні професії та їх особливості.</p> <p>Дотримується загальної дисципліни та правил поведінки під час уроків, відвідування мистецьких заходів (вистав, концертів, тощо).</p> <p>Знає правила поведінки артиста за лаштунками, вміє поводити себе під час відвідування театру.</p>

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
<p>IV. Театральна практична та виконавська компетентності <i>(передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в театральному мистецтві)</i></p>	<p>Виявлення та розвиток творчих та особистісних здібностей учнів.</p> <p>Формування практичних вмінь і навичок відповідно до вимог навчальних дисциплін.</p> <p>Підготовка до виконання вправ, елементів, етюдів, тренінгів.</p> <p>Опанування теоретичних знань та застосування їх у практичній діяльності.</p>	<p>Володіє базовими елементами театального мистецтва при виконанні нескладних вправ (завдань) різних типів у відповідності до програмних вимог кожної навчальної дисципліни.</p> <p>Застосовує уяву, пам'ять та фантазію під час створення сценічного образу.</p> <p>Вміє концентрувати увагу. Відчуває ритм.</p> <p>Виконує практичні завдання (вправи) під керівництвом викладача.</p> <p>Самостійно виконує певні запропоновані вправи.</p>
<p>V. Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності <i>(передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в театральному колективі)</i></p>	<p>Адаптація учнів до творчої колективної діяльності.</p> <p>Налагодження дружньої взаємодії в класі.</p> <p>Виховання культури спілкування в театральному колективі, уважного та відповідального ставлення до колективної взаємодії під час навчального процесу.</p>	<p>Володіє елементарними навичками взаємодії з партнерами. Вміє комунікувати з іншими учасниками освітнього-мистецького процесу.</p> <p>Із задоволенням виконує групові вправи.</p> <p>Демонструє розуміння своєї ролі в завершеності колективного спектаклю, ансамблевого виконавства та ролі кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>
<p>VI. Компетентність з публічного виступу <i>(спрямована на формування в учнів здатності, у тому числі, психологічної)</i></p>	<p>Підготовка учнів до публічних виступів.</p> <p>Формування в учнів психологічної готовності до публічного виступу.</p>	<p>Має початковий досвід публічного виступу.</p> <p>Проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією. Виступає публічно із задоволенням. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).</p>

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
<i>готовності, до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень)</i>		

IV. Рекомендації щодо визначення інструментів системи внутрішнього забезпечення якості освіти елементарного підрівня мистецької школи /театральне спрямування/

Система внутрішнього забезпечення якості освіти (театральне спрямування) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- ✓ удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- ✓ оновлення методичної бази шляхом здійснення періодичного перегляду даної Освітньої програми та навчальних програм з дисциплін інваріантної та варіативної складової, моніторинг робочих навчальних програм, критеріїв оцінювання навчальних знань учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів даної Освітньої програми;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення професійного рівня викладачів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти складаються з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності - *відповідність викладача вимогам професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами дисциплін)»;*

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності - *наявність сукупності інформаційних, навчально-методичних, програмних, дидактичних матеріалів для забезпечення всіх етапів освітнього процесу з дисциплін інваріантного та варіативного складників;*

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності - *наявність навчального класу та супутніх приміщень для проведення освітнього процесу. Певний набір основних технічних та навчальних засобів: музичний інструмент, реквізит, аудіо-, відео- апаратура, бібліотечні збірники та ноти тощо;*

якість проведення навчальних занять - *аналіз застосування та адаптування викладачем методів, прийомів, засобів навчання для забезпечення досягнення учнями програмних результатів;*

виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою - *забезпечення ведення документації, організації та проведення творчих заходів, оформлення наочності державною мовою, заохочення учнів до спілкування державною мовою під час навчання;*

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) - *системне виявлення та аналіз проблемних питань з метою удосконалення освітнього процесу та усунення певних недоліків. Коригування методів і форм освітнього процесу з врахуванням результатів моніторингових заходів;*

моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання - *здійснення контролю з боку керівництва школи за відвідуваннями уроків учнями, з'ясування причин невідвідування уроків учнями за поясненнями батьків;*

забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність, заходів школи щодо популяризації діяльності театрального класу.

V. На підставі даної Освітньої програми складається та затверджується річний та навчальний план роботи, що конкретизують організацію освітнього процесу школи.

Нормативний обсяг на одного учня (загальний та за освітніми компонентами) не може бути скорочений або зменшений за винятком:

✓ *зарахування на навчання учня, старшого від 7 (8) років.*

В цьому випадку можливе опанування змісту даної Освітньої програми в скороченому варіанті (**три роки**).

Рішення про скорочення нормативного строку опанування програми приймається узгоджено викладачем, батьками та схвалюється педагогічною радою школи.

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

С.О.ЛІЦКЕВИЧ

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА, КЛАС
ТЕАТРУ, ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ПРОФЕСІЙНОГО
СПРЯМУВАННЯ
ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ**

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній: професійне
спрямування), клас театру
(основи акторської майстерності, основи
сценічної мови, сценічна практика, ритміка і
танець, основи сценічного руху, початковий
курс історії театрального мистецтва)

м. Харків – 2023

I. Загальні положення

Освітня програма середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з театрального мистецтва професійного спрямування, клас театру, (далі – Освітня програма) є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей) з театрального мистецтва в класах театру.

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми з театрального мистецтва, клас театру, початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня професійного спрямування, затвердженої наказом Міністерства культури України від 23.07.2019 № 562, Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 №1433.

Освітня програма має на меті надання учням початкової мистецької освіти для досягнення ними визначених цією програмою нормативних результатів навчання.

Опанування програми дає можливість:

- продовжити подальше здобуття мистецької освіти професійного спрямування з театрального мистецтва в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти;
- застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецько-творчу діяльність.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Освітня програма школи з театрального мистецтва, клас театру, конкретизує зазначені позиції з урахуванням потреб і можливостей учнів. Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета Освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями, визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;

- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями результатів навчання;
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Мета опанування нормативного змісту програми – формування художньо-естетичного сприйняття для виявлення та розвитку творчих здібностей учнів, практичних і теоретичних компетентностей в галузі театрального мистецтва, здатності до створення образів у театральних та музичних виставах, мотивування до продовження здобуття мистецької освіти за фахом на наступних рівнях, а також набуття особистого художньо-творчого досвіду.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- **формування** мистецького пізнання світу та необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення);
- формування практичних навичок з акторської майстерності, техніки мовлення та словесної дії, сценічних рухів та/або вокального (сольного) виконавства;
- формування здатності до аналізу видатних творів відомих представників світового та українського театрального мистецтва; усвідомлення ролі, місця і значення драматургічної основи театрального мистецтва, особливостей її створення; формування власного ставлення до них та висловлення особистих вражень;
- **розвиток** художньо-творчого мислення як способу застосування мови музично-театрального мистецтва;
- формування здатності гармонійної взаємодії у творчій театральній групі під час творчого процесу щодо створення драматичних вистав;
- вироблення мотивації та заохочення до самостійного продуктивного навчання, творчого пошуку, позитивного ставлення до творчої діяльності та здобуття подальшої мистецької освіти;
- розвиток чуттєво-емоційної сфери, універсальних творчих якостей учнів: уваги, спостережливості, уяви, фантазії, оригінального образного та креативного мислення, художнього смаку;
- творчих здібностей: сприйняття художнього твору, втілення ідейного замислу засобами виразності (дикція, пластика, міміка, ритм, фактура);
- **засвоєння учнями знань про:** види театрального мистецтва, історію їх розвитку, роль у культурному середовищі та житті суспільства загалом;
- володіння засобами пластичної виразності, навичок публічних виступів, спілкування з глядацькою аудиторією в умовах театрального дійства.

Нормативний строк навчання за Освітньою програмою становить 5 років для вступників віком 10-11 років. Молодші учні можуть розпочинати навчання за цим напрямком з будь-якого віку. Учні, яким на 1 вересня **поточного** навчального року не виповнилося 10 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (або інших законних представників).

У разі зарахування на навчання за Освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), тривалість (в роках) опанування освітньої програми (нормативний строк здобуття освіти) може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти.

Особи з особливими освітніми потребами також можуть здобувати початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня за цією Освітньою програмою. Тривалість опанування типової освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є очна форма. Проте, в разі прийняття рішення органами місцевого самоврядування про дистанційне навчання або оголошення «червоної зони» рівня епідемічної безпеки, школа застосовує дистанційні форми роботи та навчання. Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація вивчення окремих дисциплін, з яких передбачено індивідуальні заняття (уроки), за домашньою формою навчання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за напрямком театрального мистецтва, визначаються Освітньою програмою школи.

Основною **формою організації освітнього процесу** є урок – індивідуальний або груповий.

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених Освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач обирає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить 6-8 учнів. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням кількості учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%.

У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці. При оцінюванні особистих досягнень учнів шкільного віку заборонено порівнювати їх з досягненнями інших учнів.

Упродовж навчання учні шкільного віку за підтримки викладачів розвивають компетентності самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє утвердженню розуміння власної відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках, розумінні, ставленні та їх корекції.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного спостереження за навчальним поступом. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється як за одиничні завдання, так і за прогрес в опануванні дисципліни в цілому. Досягнення учня/учениці оцінюються відносно його/її навчального прогресу.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється кожним викладачем упродовж навчального року за підсумками опанування кожної чверті(модулів) кожної навчальної дисципліни з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач. Періодичність та строки поточного контролю визначаються робочою програмою з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу, який включає результати навчання за всіма компонентами, передбаченими Освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання.

Наприкінці п'ятого року навчання проводиться підсумковий контроль за освітніми компонентами:

«Основи акторської майстерності»;

«Сценічна практика»;

«Основи сценічного руху»;

«Основи сценічної мови».

2. «Початковий курс історії театрального мистецтва» – у формі співбесіди з виконанням творчого завдання відповідно до навчальної програми дисципліни.

3. «Ритміка і танець» – у формі творчого завдання.

За результатами підсумкового контролю на п'ятому році навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою школи, йому/їй видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування. Підсумкова оцінка (оцінка у Свідоцтві) формується як середнє арифметичне від річної оцінки та оцінки за іспит або контрольний захід.

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується **бальне оцінювання**, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на п'ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою школи та навчальними програмами дисциплін, які опановував/опанувала учень/учениця.

Учні, які досягли результатів навчання, визначених Освітньою програмою школи, можуть бути рекомендовані до подальшого здобуття мистецької освіти в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти (за наявності).

Для забезпечення навчальних результатів учнів за Освітньою програмою школа комплектується необхідними **обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами** відповідно до профілю та напрямку роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб мистецької школи.

II. Нормативні результати та зміст (цілі) навчання

Опанування нормативного змісту навчання за Освітньою програмою передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Удосконалення навичок самостійної творчої роботи, мотивація до подальшого навчання мистецтву. Використання набутих компетентностей у власній мистецько-творчій діяльності.	Самостійно виконує навчальні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Готовий до здобуття фахової передвищої мистецької освіти або продовження навчання за освітньою програмою на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти за фахом або спорідненими видами мистецтв.
2. Мистецько-теоретична компетентність в театральному мистецтві	Види, жанри, стилі, напрямки театального мистецтва, різновиди та форми театральних творів. Епохи розвитку театального мистецтва, їх характерні риси. Найбільш яскраві представники театального мистецтва, їх доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового театального мистецтва. Базова театральна термінологія. Засоби театальної та музичної виразності, їх характерні риси та відмінності. Аналіз сценічного матеріалу для роботи над драматичним та музичним спектаклем (мюзиклом).	Знає та розрізняє види, жанри, стилі, напрямки театального мистецтва, різновиди та форми театральних творів. Називає епохи розвитку театального мистецтва, їх характерні риси, найбільш яскравих представників, знає їх твори, аналізує їх мистецький доробок та внесок у розвиток українського, загальноєвропейського та світового театального мистецтва. Використовує базову театральну термінологію. Розуміє та пояснює значення понять «театр», «вистава», «п'єса», «образ», «сценічна дія», «жанр», «сюжет», «мізансцена», «композиція» тощо.

		<p>Розуміється на засобах виразності в театральному мистецтві (символ, метафора, алегорія, гіпербола), аналізує їх характерні риси та відмінності.</p> <p>Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва, демонструє самостійність мислення під час обговорення прочитаних книг та переглянутих театральних та музичних вистав. Спілкується на театральну та музичну тематику державною мовою.</p>
3. Теоретично-практична компетентність	<p>Усвідомлене сприйняття творів професійного мистецтва різних епох. Володіння та удосконалення термінологією мистецтва. Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів сценічної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомленого виконання театральних-сценічних творів.</p>	<p>Розуміє художню виразність художніх творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів сценічної мови: вміє термінологічно визначати, будувати структуру твору, вміє розрізняти темп і динаміку.</p> <p>Володіє виконавськими вміннями та навичками з основ майстерності актора, демонструє художнє втілення драматичного і музичного твору.</p>
4. Виконавські компетентності	<p>Театральна-сценічна діяльність, основи акторської майстерності (базовими елементами техніки актора), сценічної мови, сценічного руху, ритміки. Техніки мовлення та словесної дії. Основи сценічної поведінки,</p>	<p>Демонструє вправу акторського тренінгу у присутності сторонньої людини.</p> <p>Володіє базовими елементами техніки актора (орієнтується в просторі, виконує дії з уявними предметами) /музичного актора (володіння голосом, вокальним музикуванням сольного співу)</p> <p>Застосовує мовні засоби</p>

	<p>засвоєння елементів сценічної дії; техніки сценічних рухів.</p> <p>Створення простих сценічних образів в заданих мізансценах.</p> <p>Здатність існувати в атмосфері спектаклю та створювати її.</p>	<p>виразності, комплексу артикуляційної гімнастики дикцію. Вміє будувати діалог з партнером на задану тему імпровізувати, чітко вимовляти слова, аналізувати мовні ситуації та словесні дії для забезпечення виразного технічно й художньо досконалого донесення змісту постановки.</p> <p>Володіє основами сценічної поведінки, елементами внутрішньої психотехніки техніками сценічних рухів спеціальних вправ та етюдів. Може самостійно створити біографію персонажів, придумати у загальних рисах пластику заданого образу.</p> <p>Відтворює прості сценічні образи за допомогою виразних пластичних рухів музикальності, почуття ритму й координації, міміки і жестів слова і фізичної дії в заданих мізансценах.</p> <p>Здатний запропонувати декілька варіантів «вирішення» заданої ролі або сцени, існувати в атмосфері спектаклю та створювати її.</p> <p>Вміє та постійно контролює стан власного голосового та артикуляційного апаратів.</p> <p>Демонструє виразність, яскравість, глибину, жвавість, щирість переживання під час показу вистави.</p> <p>Відповідально ставиться до гігієни голосу та дотримується правил його збереження.</p> <p>Виконує задалегідь підготовлену програму.</p>
--	--	---

		сценічного показу.
5. Компетентність колективної взаємодії та публічного виступу	<p>Виконання програмних творів на сцені. Взаємодія з іншими учасниками колективу під час репетицій та створення художнього образу за колективним задумом у творчій групі.</p> <p>Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату. Культура сценічної етики та вміння демонструвати образ персонажа в процесі театральної дії в публічному показі. Вміння управляти своїм настроєм під час публічного виступу, перевтілюватися у необхідний образ, амплуа.</p> <p>Здатність відрізнитися емоційністю, володіти мімікою та жестами у сценічній практиці.</p>	<p>Взаємодіє з іншими учасниками колективу (прилаштовується, працює партнером у заданому темпоритмі, імпровізує) створюючи художній образ за колективним задумом у творчій групі.</p> <p>Розуміє роль та відповідальність кожного учасника колективу у творчому театральному ансамблі (трупі) в досягненні спільного результату.</p> <p>Володіє культурою сценічної етики та демонструє образ персонажа в процесі театральної дії в публічному показі.</p> <p>Вміє управляти своїм настроєм під час публічного виступу, перевтілюватися у необхідний образ, амплуа.</p> <p>Виступає публічно і задоволенням, не губиться, продовжує виступ, не втрачає контроль над ситуацією, відрізняється емоційністю, демонструє артистичну свободу. Набуває досвіду дотримання власної ролі під час театрального / музичного виступу</p>

Конкретні очікувані результати навчання учнів за окремими освітніми компонентами визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

III. Перелік освітніх компонентів: нормативний зміст освіти

Нормативний зміст Освітньої програми з напрямку «Театральне мистецтво» поєднує освітні компоненти *інваріантного* та *варіативного*

складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня/учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує дана Освітня програма (в середньому 35 навчальних тижнів на рік).

У випадку карантинів або інших форс-мажорних обставин викладач має право на більш стисле та інтенсивніше викладання матеріалу, проте уроки, що пропущені за такими причинами, **не відпрацьовуються**.

Інваріантний складник – це мінімальний нормативний складник, який не може бути скороченим і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених Освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в тому числі індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових дисциплін, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб учня/учениці та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- підготовки до конкурсів, репетицій, інших публічних виступів, створення концертних програм.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою школи і відображається в Робочому навчальному плані.

Для середнього (базового) підрівня початкової театральної освіти для класу драматичного театру є обов'язковими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік):

- основи акторської майстерності;
- основи сценічної мови;
- сценічна практика;
- ритміка і танець;
- основи сценічного руху;
- початковий курс історії театального мистецтва.

Загальний обсяг навчального навантаження:

Назва освітнього компонента	Обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання, годин*
<i>Інваріантний складник</i>	
Основи акторської майстерності	700

Основи сценічного руху	175
Основи сценічної мови	175
Ритміка і танець	175
Початковий курс історії театрального мистецтва	175
Сценічна практика	175
<i>Варіативний складник</i>	
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за Освітньою програмою (5 років), усього	1750

*Зазначена кількість навчальних годин встановлена на кожного/кожну учня/ученицю, який/яка навчається за Освітньою програмою, з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;

не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів);

не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: постановка музичних номерів та вистав.

Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів 5-9 класів становить 45 хвилин. Випускниками вважаються такі учні, що закінчили повний курс навчального закладу та опанували програму початкової театральної освіти.

Випускники, які виявили професійні здібності, можуть продовжити навчання у класах професійної орієнтації (за наявності).

Рекомендації щодо планування та організація освітнього процесу

Нормативний зміст Освітньої програми конкретизується у розробленому на її основі навчальному плані, який деталізує зміст і структуру освітнього процесу. У навчальному плані зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану школа складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних годин і ставок, необхідних для виконання Освітньої програми. Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін. У робочому навчальному плані зазначаються дисципліни як інваріантного, так і варіативного складників за спільним рішенням відповідних учасників освітнього процесу.

Повноцінність початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня забезпечується реалізацією нормативного змісту та обсягу навчального навантаження, передбаченого цією Освітньою програмою.

Планування та організація освітнього процесу за робочим навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм.

Рекомендації щодо планування вивчення навчальних дисциплін в межах варіативного складника.

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) Запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом.

Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: постановка музичних номерів, постановка вистав, пантоміма, *музична грамота та слухання музики*, грим / мистецтво візажу, *обряди народностей України*, сценічне фехтування, костюм тощо.

Обсяг годин на вивчення та послідовність викладання факультативів і навчальних дисциплін за вибором визначається з урахуванням доцільності та забезпечення досягнення учнем/ученицею необхідних додаткових навчальних результатів.

2) Планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на підготовку до конкурсів, фестивалів, постановок, інших публічних виступів тощо. При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який

щорічно затверджується директором мистецької школи.

IV. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, у тому числі наскрізних, навчальних програм дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів та засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів мистецької школи;
- контроль за виконанням навчальних планів та Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною (предметом) учнем/ученицею, їхніми батьками або іншими законними представниками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості збільшення контингенту учнів, поліпшення їх якісного складу на середньому (базовому) підрівні початкового загально-мистецького спрямування початкової мистецької освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу за освітньою програмою;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність школи;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу мистецької освіти (контроль та поточне коригування взаємодії викладача й учня в організації і забезпеченні освітнього процесу);
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в навчально-методичних, наукових роботах викладачів мистецьких закладів і учнів початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня початкового професійного спрямування;
- інших процедур і заходів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти складаються з наступних компонентів:

Кадрове забезпечення освітньої діяльності – в основу формування системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика.

Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) або вищу освіту зі сценічного/музичного мистецтва, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі.

Навчально-методичне забезпечення. Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітніх програм, навчального плану, робочого плану, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних посібників, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фото- та відео-хрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін), методик та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Матеріально-технічне забезпечення. Наявність відповідних приміщень для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, обладнаних класів (театральних майстерень), які забезпечені навчальними меблями, комп'ютерною технікою, акустичною системою, театральним реквізитом, бутафорією, сценою зі спеціалізованим світловим і звуковим обладнанням, фонотеки, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, матеріальної бази для створення костюмів, реквізиту та декорацій, використання мережі Інтернет, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення.

Якість проведення навчальних занять. Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою. Упровадження в межах своїх повноважень виконання актів законодавства щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення масових заходів, урочистостей, оформлення наочності в навчальних класах у мистецьких школах

державною мовою.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – це безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями знань, що сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети.

Моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні проводяться шляхом поточного та підсумкового контролю якості засвоєння знань, рекомендаціями щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, використання завдань, тестів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності закладів початкової мистецької освіти та/або якості та ефективності роботи педагогічних працівників.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення стосовно опанування нормативного змісту типової освітньої програми та підвищення якості надання освітніх послуг мистецьким закладом.

Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та Освітньої програми із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учня/учениці до навчання, що проводиться з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття та завершення повного курсу навчання початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня в мистецькій школі.

Мистецькі школи оприлюднюють свою освітню програму та навчальний план на власному веб-сайті (у разі його відсутності – на веб-сайті її засновників або органів управління).

Навчальний план до Освітньої програми з театрального мистецтва

рівень освіти - **початкова мистецька освіта**
підрівень - **базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)**
строк навчання - **5 років**

	Кількість навчальних годин на тиждень	
--	--	--

Навчальні предмети (дисципліни) (освітні компоненти)	протягом 5-9 класів (35 годин на рік)				
	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
	Інваріантна частина				
Основи акторської майстерності (групові уроки)	4	4	4	4	4
Основи сценічної мови (групові уроки)	1	1	1	1	1
Сценічна практика (групові уроки)	1	1	1	1	1
Ритмівка в танець (групові уроки)	1	1	1	1	1
Основи сценічного руху (групові уроки)	1	1	1	1	1
Початковий курс історії театрального мистецтва	1	1	1	1	1
	Варіативна частина				
Предмет за вибором (групові уроки)	1	1	1	1	1
Всього годин:	10	10	10	10	10